

Din lokala hälsopartner

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2014

apoteks
gruppen

INNEHÅLL

HÖJDPUNKTER UNDER 2014	1
APOTEKSGRUPPEN I KORTHET	2
VD-ORD	4
APOTEKSMARKNADEN I SVERIGE	6
STRATEGISK INRIKTNING	10
– DIGITAL PLATTFORM	11
– MILJÖ, ERBJUDANDE OCH SORTIMENT	12
– EGENFÖRETAGARE OCH APOTEK	19
– MEDARBETARE	23

ÅRS- OCH HÅLLBARHETSREDOVISNING FÖR APOTEKSGRUPPEN I SVERIGE HOLDING AB

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE INKLUSIVE	28
– BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT	34
FINANSIELLA RAPPORTER	38
FLERÅRSÖVERSIKT	46
NOTER	47
VINSTDISPOSITION	58
REVISIONSBERÄTTELSE	59
STYRELSE	61
LEDNING	62
GRI-INDEX	63
BESTYRKANDERAPPORT – HÅLLBARHETS- REDOVISNINGEN	67

OM DENNA PUBLIKATION

Denna publikation innehåller information pro forma avseende apotekskedjan Apoteksgruppen samt års- och hållbarhetsredovisning 2014 för Apoteksgruppen i Sverige Holding AB, dotterbolagen Apoteksgruppen i Sverige AB och Apoteksgruppen i Sverige Förvaltning AB. Den legala redovisningen finns på sidorna 27–58.

Hållbarhetsredovisningen har upprättats i enlighet med Global Reporting Initiatives riktlinjer för hållbarhetsredovisning, version 4.0, alternativ 'Core'. Grant & Thornton har gjort en översiktlig granskning av innehållet i hållbarhetsredovisningen (se sidorna 63–67).

DEFINITIONER OCH FÖRKLARINGAR

”**Apoteksgruppen**” är benämningen på en frivillig apotekskedja som består av 165 anslutna apotek med cirka 180 egenföretagare.

”**Apoteksgruppen AB**” är benämningen på Apoteksgruppen i Sverige Holding AB som är moderbolag i den koncern som äger Apoteksgruppen i Sverige Förvaltning AB och Apoteksgruppen i Sverige AB.

”**Servicebolaget**” är benämningen på Apoteksgruppen i Sverige AB som är ett servicebolag som erbjuder tjänster och produkter samt är det bolag som egenföretagarna är medlemmar i.

”**Förvaltningsbolaget**” är benämningen på Apoteksgruppen i Sverige Förvaltning AB som erbjuder delfinansiering av apoteksförvärven och kvarstår som minoritetsägare till apoteken inom en överskådlig tid.

På sidan 3 finns ägar- och bolagsdiagram över Apoteksgruppen.

HÖJDPUNKTER UNDER 2014

Förstärkt resultat

Under 2014 steg omsättningen för hela gruppen med 71 miljoner kronor och rörelseresultatet med sju miljoner kronor. Rörelsemarginalen ökade från 6,0 till 6,1 procent.

Årets Nybyggare

Daniela Rohlén och Haifa al-Nasir på Apoteksgruppen Stenbocken i Göteborg har utsetts till Årets Nybyggare 2014 i Västra Götaland. Motsvarande utmärkelse i Uppsala län har tilldelats Samar Musi och Trifa Ismail, Apoteksgruppen Årsta i Uppsala. Utmärkelsen lämnas till personer med utländsk bakgrund, som med begränsade resurser startat och utvecklat sina företag i regionen.

Peter Egardt, Landshövding i Uppsala län, tillsammans med Trifa Ismail och Samar Musi från Apoteksgruppen, Årsta i Uppsala.

Satsning på hälsa

Hälsa är ett av Apoteksgruppens fokusområden vilket har resulterat i att Hälsokällan, vårt koncept för hälsa, har utökats med sju produkter inom vitaminer, mineraler och kosttillskott.

Ökad tillgänglighet

Apoteksgruppen lanserade under slutet av året en ny webbplats och digital plattform som är anpassad till kundernas informationsbehov. Den är lätt att använda oberoende av om man går in via dator, mobil eller surfplatta. Under 2015 kommer webbplatsen att i första skedet kompletteras med e-handel avseende förskrivna läkemedel och senare med egenvårdsprodukter. Tillgängligheten för kunderna har också förbättrats genom det nya lagerstyrningssystem som infördes under 2014. Systemet underlättar för de enskilda apoteken att överblicka och styra sitt lager.

Bäst på EES

EES, elektroniskt expertstöd, som minskar risken för olämplig medicinering, används brett i Apoteksgruppen. Våra apotek svarade för 70 procent av branschens användning av detta system under 2014.

Nya apotek

Apoteksgruppen fortsätter att expandera. Under 2014 öppnades fyra nya apotek i Söderköping, Västerås, Gävle och Göteborg av egenföretagare inom gruppen.

Catharina Olsson, Khaled Bukani och Janet Tulgar öppnade ett helt nytt apotek i Västerås i juni.

Årets företagare och handlare

Elsi Berglund och Kerstin Folkesson, som tillsammans med ytterligare två delägare, driver Apoteksgruppen Nora har utsetts till Årets Företagare 2014 i Nora kommun. I Mönsterås har Eva och Jan Fransson, som driver Apoteksgruppen, Torggatan i Mönsterås, fått priset som Årets Handlare 2014.

Eva och Jan Fransson, Apoteksgruppen, Torggatan i Mönsterås.

Apoteksgruppen är en frivillig apotekskedja bestående av 165 apotek samt tre filialer vilka ägs och drivs av 180 egenföretagare. Egenföretagarna får genom sitt medlemskap i Apoteksgruppen tillgång till gemensamma tjänster och system, vilket möjliggör ett konkurrenskraftigt företagande med lokal och personlig service till kunderna.

APOTEKSMARKNADEN

I slutet av 2014 fanns det 1 327 apotek i Sverige, en ökning med 43 procent sedan omregleringen av apoteksmarknaden 2009. Apoteksbranschen består av sex större samt ett 20-tal mindre aktörer. Branschen omsatte 35,6 miljarder kronor under 2014 med en tillväxt på 4,9 procent.

APOTEKSGRUPPENS POSITION

Apoteksgruppen är med sina 165 anslutna apotek den fjärde största apoteksaktören i Sverige. Apoteken omsätter tillsammans drygt 3,4 miljarder kronor på årsbasis och har en marknadsandel på cirka 10 procent.

PROFORMARESLTAT FÖR 2014

Mkr	2014	2013
Omsättning	3 429,2	3 358,3
Bruttovinst	941,8	914,7
Personalkostnader	-402,8	-392,3
Övriga rörelsekostnader	-330,5	-319,8
Rörelseresultat	208,5	202,5

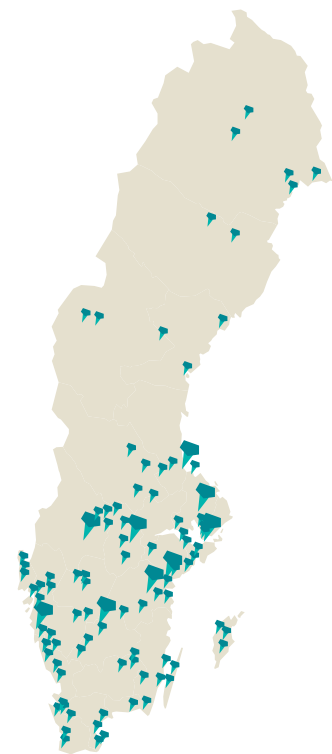
Visar Apoteksgruppen i sin helhet, det vill säga som om samtliga apotek i gruppen ingick i en koncern.

ANTAL APOTEK
31 DECEMBER 2014

- Apoteket AB, 370
- Apotek Hjärtat, 308
- Kronans Apotek, 305
- Apoteksgruppen, 165
- LloydsApotek, 83
- Cura apoteket, 67
- Övriga aktörer, 29

APOTEKSGRUPPEN
– 165 APOTEK FRÅN BORRBY I
SÖDER TILL GÄLLIVARE I NORR

VISION

Apoteksgruppen
– din lokala hälsopartner.

AFFÄRSIDÉ

Genom samverkan uppnås skalfördelar som i kombination med entreprenörens engagemang och kundfokus skapar bästa möjliga förutsättningar för att driva lönsamma apotek med nöjda kunder.

MÅL

- Apoteksgruppen ska långsiktigt vara en av de fyra största apoteksaktörerna med en geografiskt spridning över hela Sverige.
- Apoteksgruppen ska vara intressant att vara ansluten till för enskilda apoteksägare genom att ge ett kvalificerat stöd och erbjuda stordriftsfördelar.
- Antalet anslutna egenföretagare och apotek ska öka genom anslutning och nyetablering.

HÅLLBARHETSMÅL

Apoteksgruppen integrerar hållbart och långsiktigt företagande i besluten genom att:

- erbjuda kunderna hög servicegrad
- hjälpa kunderna att använda sina läkemedel på rätt sätt med stöd av EES, elektronisk expertstöd
- utveckla det egna varumärket ELW, med parfymfria produkter som får märkas med både Svanens och Astma- och Allergiförbundets symbol.

SERVICEBOLAGET

Apoteksägarna får genom sitt medlemskap tillgång till gemensamt sortiment inklusive Apoteksgruppens egna varumärken, gemensamma inköp, ekonomi- och personalsystem, kundtjänst, kvalitetsfunktion, utbildningar, affärsutvecklings-, försäljnings- och etableringsstöd, gemensam marknadsföring samt IT-system.

ANTAL ANSLUTNA APOTEK

165

ANTAL EGENFÖRETAGARE

180

TOTAL OMSÄTTNING, MKR

3 429

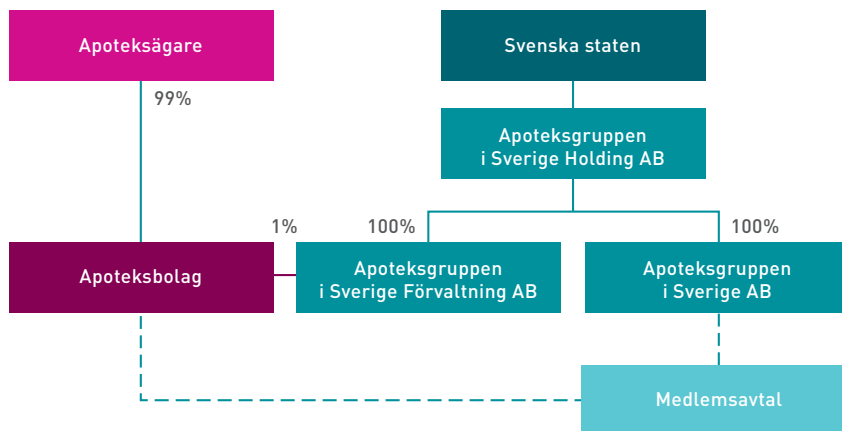
ANDEL NÖJDA KUNDER

91%

ANTAL ANSTÄLLDA

850

ORGANISATION

SAGT I ÅRSBERÄTTELSEN

Yngve Gustafson, professor i geriatrik:

"Kunderna litar på sitt apotek. Om apoteket erbjuder kontroll av medicineringen genom EES är det få som tackar nej."

Ellen Odéen, egenvårdsansvarig, Apoteksgruppen, Östra Station i Stockholm:

"Det är tydligt att våra kunder är miljömedvetna. Vi skulle kunna sälja ännu mer miljömärkt och ekologiskt."

Erica Lindgren, Apoteksgruppen i Götene:

"Vi är en viktig kugge i vården och ser oss som en del av ett stort team runt patienterna."

ÖKAD LÖNSAMHET FRAMTIDSFRÅGOR I FOKUS

2014 präglades av att vi utvecklade serviceerbjudandet, främst i de 165 apotek som är anslutna till Apoteksgruppen, men även centralt i det servicebolag som stöttar och samordnar apoteken. Omsättningen steg med 2,1 procent samtidigt som bruttovinsten för hela gruppen ökade från 914 till 942 miljoner kronor.

ANDEL NÖJDA KUNDER

91%

Service och kvalitet är våra två absolut viktigaste fokusområden. Det är genom att ständigt förfinas och utveckla dessa som våra apotek kan förstärka sin profil som det bästa alternativet. Merparten av våra apotek ägs av egenföretagare. Detta leder till att varje apotek har korta beslutsvägar och en lokal förankring. De kan därför anpassa sig till enskilda kunders önskemål och till de förhållanden som råder på den ort där apoteket ligger.

2014 präglades av att vi utvecklade serviceerbjudandet. Resultatet av detta arbete har vid våra interna undersökningar visat sig genom att andelen kunder som är nöjda eller mycket nöjda med sitt apoteksbesök har stigit från 89 procent till 91 procent.

FRAMTIDSFRÅGOR

Vi har identifierat fyra viktiga framtidsfrågor för branschen och därmed även Apoteksgruppen:

- Apotekens roll i vårdkedjan
- Digitalisering
- Lönsamhet för receptaffären
- Hållbart företagande

Dessa frågor präglar vårt arbete både praktiskt och strategiskt.

UTÖKAT SAMARBETE MED VÅRDEN

Samarbete med vården har utökats på flera orter men kan utvecklas ytterligare. En mer aktiv dialog mellan vård och apotek kan leda till en mer balanserad medicineringsring av framför allt äldre. Ett problem är att det idag inte finns något naturligt forum för

erfarenhetsutbyte och dialog mellan apotek och vården. Inom Apoteksgruppen finns det dock ett antal glädjande undantag där våra apotek har etablerat ett utvecklande samarbete med vården. Ett exempel är Apoteksgruppen i Götene som har en nära dialog med kommunen, vilket beskrivs på sidan 22.

70 PROCENT AV EES ANVÄNDNINGEN

Våra farmaceuter använder EES som ett komplement vid receptexpedieringen. Detta för att ytterligare minska risken för att kunderna får onödigt många mediciner, sådana som inte ska användas tillsammans eller olämplig dosering. EES är en tjänst som tillhandahålls av eHälsomyndigheten och som är tillgänglig för alla apotek. Tjänsten har en viktig funktion att fylla, vilket framgår av samtalet med professor Yngve Gustafson på sidan nio i denna årsberättelse.

Apoteksgruppen är den kedja som använder systemet flitigast. Under 2014 tillämpades det regelbundet av 120 av våra apotek och vi svarade för 70 procent av den totala användningen i branschen, vilket ska ställas mot vår marknadsandel på omkring 10 procent.

NY E-HANDELSTJÄNST

Ett viktigt steg i att öka servicen tar vi under våren 2015 genom att utveckla vår digitala plattform när vi introducerar en ny e-handelstjänst. Det innebär att kunderna kan få sina läkemedel levererade hem, till närmaste utlämningsställe eller till våra lokala apotek. Genom e-handeln ökar tillgängligheten ytterligare.

Ambitionen är att vår e-handelstjänst ska vara branschens mest användarvänliga. Det innebär att det ska vara lätt att beställa och lätt att komma i kontakt med vår kundservice eller våra apotek för att få hjälp och personliga råd, även om beställningen sker elektroniskt.

LÖNSAMHET FÖR RECEPTAFFÄREN

Lönsamheten för receptaffären styrs helt av vad Tandvårds- och läkmedelsförmånsverket, TLV beslutar avseende apotekens så kallade handelsmarginal. Marginalen är för närvarande negativ och sjunker nu ytterligare. Denna trend kommer att fortsätta under 2015 till följd av ökningen av mycket dyra läkemedel samt den prisöverskommelse som TLV har gjort med Läkemedelsindustriföreningen, LIF.

TLV gör för närvarande en översyn av apotekens handelsmarginal vilket bör resultera i att receptaffären får en skälig avkastning. Ska apoteken kunna utveckla kunderbjudandet, kvaliteten samt behålla tillgängligheten är det rimligt att handelsmarginalen ökas under 2015.

HÅLLBART FÖRETAGANDE

Att erbjuda miljömärkta produkter hör till en av våra viktigaste prioriteringar inom hållbarhet. Ambitionen är att öka antalet egna produkter under varumärket ELW och att dessa, om möjligt, ska erhålla märkning med Svanen och Svalan. Våra Svanenmärkta produkter hör till de minst miljöbelastande i sin kategori och de som är Svalanmärkta rekommenderas av Astma- och Allergiförbundet.

Apoteksgruppen är sedan 2013 medlem i FNs Global Compact.

Under 2015 kommer vi att utveckla Hälsokällan, vårt koncept för hälsa, med ytterligare produkter inom vitaminer, mineraler och växtbaserade läkemedel. Därigenom vill vi förstärka den hälsotrend som råder i samhället.

Eva-Britt Gustafsson
Verkställande direktör

RÅDGIVNING NATURLIG UPPGIFT FÖR APOTEKEN

Många kunder kommer oftare i kontakt med ett apotek än med en läkare eller sjuksköterska. Det är till apoteket man går för att få hjälp vid lindriga besvär. Därför utgör apoteken med sina farmaceuter, som är specialister på läkemedel, en viktig länk i vårdkedjan.

MARKNADSANDEL
31 DECEMBER 2014

■	Apoteket AB, 34,6 %
■	Apotek Hjärtat, 24,8 %
■	Kronans Apotek, 18,9 %
■	Apoteksgruppen, 9,6 %
■	Cura apoteket, 5,9 %
■	LloydsApotek, 3,6 %
■	Övriga aktörer, 2,7 %

APOTEKSGRUPPENS
MARKNADSANDEL 2014

10%

NATURLIG DEL AV VÅRDKEDJAN

Apoteksbranschen med cirka 1 330 apotek och ett 20-tal aktörer är en viktig länk i vårdkedjan. Farmaceuterna kan förstärka och komplettera de råd patienterna har fått av sin läkare eller sköterska. Trots detta utnyttjas inte apotekens kompetens och möjligheter fullt ut. Därför strävar både branschorganisationen Sveriges Apoteks-förening och de enskilda aktörerna efter att lyfta fram farmaceuternas roll för att förbättra samt effektivisera läkemedelsanvändningen och apotekens möjligheter att komplettera primärvården. Visserligen finns det många exempel på ett nära och väl fungerande samarbete, inte minst bland Apoteksgruppens 165 apotek, men möjligheterna är långt ifrån fullt utnyttjade.

Kostnaden för felaktigt läkemedelsanvändning beräknas till 10 miljarder kronor per år förutom det personliga lidande som patienter utsätts för.

APOTEKENS ROLL

En undersökning som Sveriges Apoteks-förening har låtit göra hos allmänheten visar att flertalet ser apoteken som en naturlig del av vårdkedjan och att man är öppen för att få hjälp och råd av personalen i ännu större utsträckning än idag. Av undersökningen framgår att över 90 procent av de tillfrågade anser att läkemedelsrådgivning är en naturlig uppgift för apoteken. En majoritet av kunderna tycker att apoteken kan erbjuda enklare tester och mätningar som blodtrycksmätning, blodsockertest och allergitester.

APOTEKENS ARENA

Även om stora delar av apoteksmarknaden är konkurrensutsatt sedan 2009, styrs verksamheten till stor del av lagar och förordningar. Lagen om handel med läkemedel reglerar viktiga delar av apotekens verksamhet. Läkemedelsverket beslutar om vad som krävs för att få apotekstillstånd och vilka läkemedel som får säljas. De utövar också tillsyn över apoteken medan Socialstyrelsen utfärdar legitimation för farmaceuter.

eHälsomyndigheten förvaltar omfattande databaser – receptregistret, läkemedelsförteckningen, högkostnadsdatabasen samt statistikdatabasen som apoteken har skyldighet att ansluta sig till. Denna verksamhet finansieras av apoteken.

PRISSÄTTNING OCH 24-TIMMARS-REGLN

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) beslutar vilka läkemedel och andra artiklar som ska ingå i högkostnadsskyddet samt prissättningen av dessa. När läkemedelsbolag beviljas subvention för ett läkemedel fastställer TLV både inköps- och försäljningspris som inkluderar kostnad för distribution. Mellanskillnaden utgör den så kallade handelsmarginalen. Det är läkemedelsbolagen som ansvarar för, och handlar upp distributionen av läkemedel till apoteken. Det innebär att apoteken inte har något avtalsförhållande med distributören och läkemedelsbolagen när det gäller villkor för distribution till apoteken. Apoteken kan därför inte påverka de

villkor som reglerar beställningar av läkemedel. Detta blir särskilt bekymmersamt eftersom det är apoteken som har ansvaret för den så kallade 24-timmarsregeln. Den innebär att ett förskrivet läkemedel ska finnas tillgängligt inom ett dygn om inte särskild omständighet förhindrar detta. Kraven på att leverera inom 24 timmar ligger på apoteken medan möjligheterna att leva upp till detta styrs av distributören och indirekt läkemedelsbolagen vilka inte har motsvarande krav om leverans inom 24 timmar.

Det är omöjligt för ett enskilt apotek att lagerhålla alla läkemedel som är godkända för försäljning. Apoteken kan dock expediera 95 procent av receptförskrivna läkemedel direkt vid kundens besök.

GENERISKT UTBYTE

TLV utfärdar också regelverk för det så kallade generiska utbytet. Regelverket innebär att om en läkare har förskrivit ett originalpreparat som ingår i läkemedelsförmånen ska patienten erbjudas att byta mot ett likvärdigt preparat som har ett lägre pris.

Bytet sker till den vara som TLV varje månad utser till "periodens vara". Detta berör drygt 1 200 utbytesgrupper varje månad. Det är inte apoteken utan TLV som beslutar om vilket preparat kunden ska erbjudas som alternativ.

KRAFTIGT ÖKAD TILLGÄNGLIGHET

Sedan 2009, då det statliga apoteksmonopolet upphörde, har antalet apotek ökat från 930 till 1 327. Öppethållandet har ökat från i genomsnitt 42 till 53 timmar per vecka och apotek, vilket har ökat tillgängligheten på orter över hela Sverige. Totalt har apoteken i Sverige cirka 10 000 medarbetare som under 2014 expedierade drygt 80 miljoner recept motsvarande 220 000 recept om dagen. De apotek som är anslutna till Apoteksgruppen har drygt 850 medarbetare som expedierar cirka nio miljoner recept per år.

KONSOLIDERING AV MARKNADEN

Under slutet av 2014 skedde en konsolidering av apoteksmarknaden genom att ICA, som driver ett 60-tal apotek i anslutning till

livsmedelshallar tecknade avtal om förvärv av Apotek Hjärtat. Förvärvet påverkar dock inte Apoteksgruppens marknadsposition som fjärde största aktör.

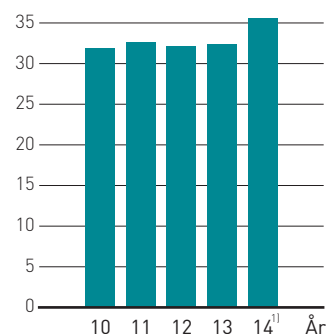
Apoteksmarknaden domineras av sex aktörer som svarar för cirka 97 procent av omsättningen. Störst är Apoteket AB. Därefter följer Apotek Hjärtat, Kronans Apotek, Apoteksgruppen, LloydsApotek och Cura apoteket som liksom Apotek Hjärtat ägs av ICA. Apoteksgruppen är den enda kedjan där apoteken ägs av egenföretagare.

MARKNADENS OCH BRANSCHENS UTVECKLING

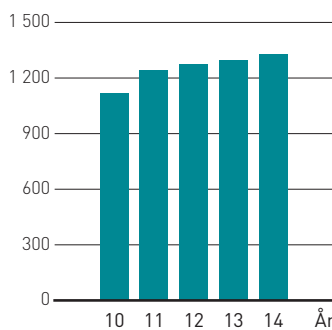
Apoteksmarknaden omsatte under 2014 totalt 35 650 miljoner kronor jämfört med 33 992 miljoner kronor under 2013. Det innebär att tillväxten uppgick till 4,9 procent. En stor del av tillväxten kommer från handelsvaror som ökade med 11 procent under 2014. Den förhållandevis svaga tillväxten inom läkemedel, det vill säga apotekens kärnaffär, beror främst på att förskrivning av läkemedel och andra varor inom läkemedelsförmånen inte ökar och att ett

BRANSCHENS OMSÄTTNING

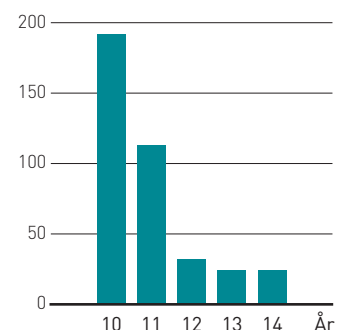
Miljarder kronor

ANTAL APOTEK

ANTAL NYA APOTEK 2009-2014

¹⁾ I marknadssiffror ingår nu även försäljning via nätet (såsom Apotea) men även hela läkemedelsförpackningar som skickas via DOS aktörer.

ÖKAD FÖRSÄLJNING AV
HANDELSVAROR PÅ APOTEKS-
MARKNADEN MED

11%

antal originalpreparat har fått generisk konkurrens med lägre pris samtidigt som kravet på generiskt utbyte ökat.

Av de svenska apotekens omsättning svarar receptförskrivna läkemedel för 75,4 procent och handelsvaror och receptfria läkemedel för 13,8 respektive 10,8 procent. För Apoteksgruppen är motsvarande siffror 79,4 respektive 9,5 och 11,1 procent.

Fram till 2017 beräknas en prisuppgörelse mellan regeringen och LIF (Läkemedelsindustriföreningen), som trädde i kraft 1 januari 2014, resultera i sänkta priser på receptförskrivna läkemedel med upp till 800 miljoner kronor. Enligt uppgörelsen ska priset sänkas på läkemedel när de blir äldre än 15 år. Det handlar framförallt om originalläkemedel och motsvarande parallellimporterade läkemedel.

Uppgårelsen omfattar produkter vars sammanlagda försäljning motsvarar cirka sju miljarder kronor. Detta har börjat påverka apotekens lönsamhet negativt, både vad avser handelsmarginalen och intjäningen på parallellimport. Under slutet av 2014 samt början av 2015 har andelen mycket dyra läkemedel inom förmånen börjat öka kraftigt. Det avser till exempel läkemedel mot hepatit C.

Detta innebär för apoteken dels en finansiell belastning och dels en minskning av handelsmarginalen eftersom ett läkemedel oavsett pris aldrig innebär en större intjäning än 167 kronor per förpackning.

BRANSCHSAMARBETEN

Apoteksgruppen är medlem i apotekens branschorganisation, Sveriges Apoteks-förening.

Apoteksbranschen driver gemensamt flera viktiga frågor. Det har bidragit till att regeringens nationella läkemedelsstrategi sedan 2013 innefattar försök kring strukturerade läkemedelssamtal på apotek samt indikatorer för god patientsäkerhet, tillgänglighet och kvalitet på apotek. De strukturerade läkemedelssamtalen ska föras mellan patient/kund och farmaceut på apotek och ytterst bidra till bättre läkemedelsanvändning.

Apoteksgruppen samarbetar också med övriga apoteksaktörer i aktiviteter som syftar till att öka antalet sökande till farmaceututbildningar, för att på så sätt säkerställa apotekens kompetensförsörjning. Samarbetet omfattar även returavtal för läkemedel och åtgärder för att förhindra expedition av förfalskade recept.

24-TIMMARSREGELN

- Huvuddelen av alla läkemedel som kan förskrivas ska finnas tillgängliga inom 24 timmar om inte särskild omständighet förhindrar detta.
- Om ett preparat inte finns tillgängligt inom 24 timmar beror det ofta på rutinerna hos den distributör läkemedelsbolaget anlitar vilket det enskilda apoteket inte kan påverka.
- Apoteken kan expediera cirka 95 procent av alla förskrivna läkemedel direkt.

GENERIKAUTBYTET

- Ett generiskt läkemedel är likvärdigt med originalet med samma verksamma substans
- För att varken kunden eller samhället ska betala mer än nödvändigt måste apoteken erbjuda det likvärdiga läkemedel som har lägst pris.
- Genom utbyte till generiska läkemedel sjunker samhällets kostnad för läkemedel med cirka åtta miljarder kronor per år jämfört med om enbart originalpreparat skulle säljas.

SAMARBETE MELLAN VÅRDEN OCH APOTEKEN MINSKAR RISKEN FÖR LÄKEMEDELSSKADOR

Yngve Gustafson, professor i geriatrik och
Birgitta Lange Sjöblom, kvalitetsansvarig
hos Apoteksgruppen.

”Läkemedelsrelaterade problem såsom yrsel och förvirring ökar kraftigt bland äldre. Det beror oftast på feldosering, olämpliga läkemedel eller skadliga kombinationer av preparat. Ett sätt att minska problemet är ett effektivare samarbete mellan vården och apoteken.” Det säger en av Sveriges ledande experter inom geriatrik, professor Yngve Gustafson (YG) i ett samtal med Apoteksgruppens kvalitetsansvariga, apotekaren Birgitta Lange Sjöblom (BLS).

Yngve Gustafson är en ivrig förespråkare för användningen av elektroniskt expertstöd, EES, med vars hjälp apotekens farmaceuter lättare kan upptäcka medicinering med olämpliga doser, dubbelmedicinering eller läkemedel som inte bör tas tillsammans.

Vilket är det största problemet i samband med medicinering av äldre?

YG: Det finns flera problem, men bristfällig kunskap om äldre hos många läkare i kombination med otillräckliga underlag från läkemedelsbolagen om mediciners effekt på äldre människor, är definitivt bidragande orsaker. Det görs kliniska studier på äldre, men på personer som är friska. Problemet är att effekten ofta är en helt annan på dem som är sjuka.

BLS: Många av våra apotek möter oroliga kunder dagligen. Därför är vi i högsta grad medvetna om problemet. Genom att sänka risken för felmedicinering, till exempel med hjälp av EES, kan vi minska både lidandet för patienterna och kostnaderna för samhället.

Hur ser ni på apotekens roll?

YG: Kunderna litat på sitt apotek. Om apoteket erbjuder kontroll av medicineringen genom EES är det få som tackar nej. Man måste dock vara medveten om att EES inte löser problemet utan att det bara pekar på vad som kan vara fel. Problemet löser apoteket i samarbete med kundens läkare.

BLS: Medarbetarna på våra apotek har en viktig roll, inte minst för att de ofta känner kunderna med många mediciner väl. Att EES är ett viktigt verktyg för att följa upp medicinering av både äldre och yngre kunder är något som våra apotek har tagit till sig.

Vad kan den enskilda farmaceuten göra för att utnyttjas EES bättre än idag?

YG: Trycka på knappen – det vill säga komma igång med att använda EES. Börja med dem som har 5-6 preparat för att träna.

BLS: Vi är den kedja som har kommit längst i användningen av EES. Apoteksgruppen står för ungefär 70 procent av EES-användningen. Ofta gör vi en koll med EES redan vid 2-3 preparat om vi misstänker att medicineringen kan orsaka problem.

Hur bör dialogen mellan läkare och apotek föras?

YG: Många patienter borde få en läkemedelsgenomgång av en apotekare tillsammans med sin läkare och distriktssköterska i samband med att medicinerna skrivs ut, men det är lika viktigt att gå igenom medicineringen när en patient läggs in på sjukhus.

BLS: En sådan genomgång är ett bra exempel på det samarbete mellan vård och öppenvårdsapotek som vi eftersträvar och som skulle kunna minska risken för olämplig medicinering.

Yngve Gustafson och Birgitta Lange Sjöblom är eniga om att apoteken skulle kunna erbjuda en årlig genomgång för de som tar många mediciner, gärna tillsammans med en läkare. De vill se mer teamarbete inom vården, med apoteken som en given deltagare bland övriga. De flesta läkare är dessutom tacksamma för ett samarbete med apoteksmedarbetarna.

STRATEGI

UPPDRAG

Apoteksgruppen ABs uppdrag är att skapa förutsättningar för egenföretagare att etablera sig och kunna konkurrera med de stora integrerade apotekskedjorna. Detta uppnås genom att egenföretagare erbjuds driftsstöd via ett servicebolag, Apoteksgruppen i Sverige AB. Ursprungligen gick uppdraget också ut på att, som en del av omregleringen av apoteksmarknaden 2009, sälja 150 apotek till egenföretagare som idag är anslutna till Apoteksgruppen.

VISION

Apoteksgruppen
– din lokala hälsopartner.

STRATEGI

Målen ska uppnås genom att Apoteksgruppen upplevs som ett tryggt val med den farmaceutiska kunskapen som grund och uppfattas som "mitt lokala apotek". Sortimentet ska uppfylla högt ställda kvalitetskrav och det egna varumärket ELW ska uppfylla kraven för Svanenmärkning och om möjligt vara godkänt av Astma- och Allergiförbundet. Kunderna erbjuds en säker och tillgänglig receptexpedition, rådgivning samt ett utbud av prisvärda receptfria läkemedel och egenvårdsprodukter.

KÄRNVÄRDEN

De värdeord som ska präglade Apoteksgruppen är entreprenörskap, problemlösning och ansvar.

AFFÄRSIDÉ

Genom samverkan ska Apoteksgruppen uppnå skalfördelar som, i kombination med entreprenörens engagemang och kundfokus, skapar bästa möjliga förutsättning att driva lönsamma apotek med nöjda kunder.

MÅL

Apoteksgruppen ska behålla marknadspositionen som den fjärde största apoteksaktören med spridning över hela landet och uppnå lönsamhet i alla led.

Apoteksgruppen ska vara intressant att ansluta sig till för enskilda apoteksägare genom att erbjuda ett kvalificerat stöd inom inköp, sortiment, marknadsföring, IT, kvalitetsfrågor, ekonomi- och personalsystem samt försäljnings- och etableringsstöd.

Gruppen ska växa genom organisk tillväxt, öppning av nya apotek, nyanslutningar samt byten och förvärv som görs av egenföretagare.

BÄTTRE SERVICE MED SATSNING PÅ E-HANDEL

Genom en helt ny webbplats har Apoteksgruppens tillgänglighet och därmed service förbättrats. Ytterligare ett led i utvecklingen är att kunderna från mitten av 2015 kan köpa receptförskrivna läkemedel via webbplatsen, www.apoteksgruppen.se.

NY DIGITAL PLATTFORM

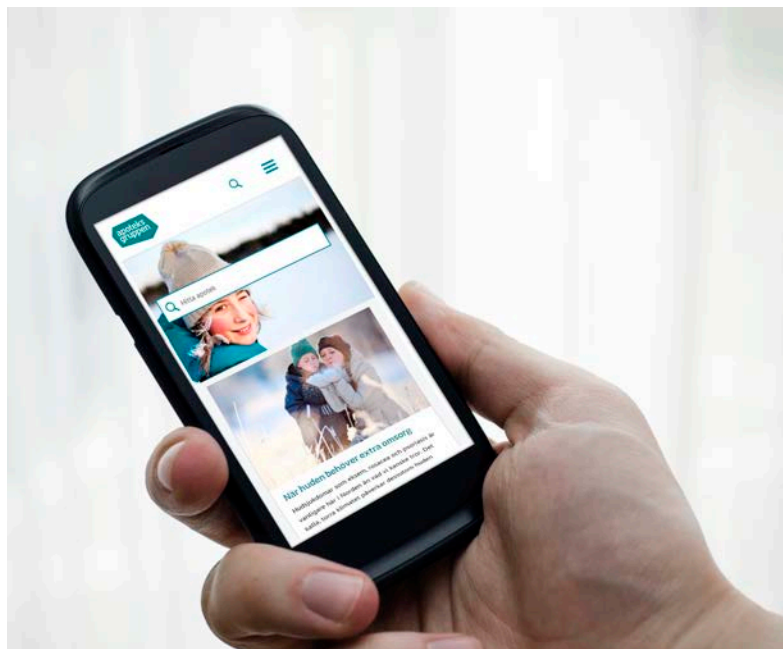
Parallellt med utvecklingen av e-handelslösningen har Apoteksgruppen bytt digital plattform och förnyat webbplatsen. Den har blivit enklare att använda i och med att den har fått en responsiv design, vilket innebär att den anpassar sig till den enhet – dator, mobiltelefon eller surfplatta – som kunden använder.

Den nya webbplatsen har flera fördelar för kunderna. Det har blivit enklare att hitta till det närmaste av Apoteksgruppens apotek genom att en sökfunktion känner av var man befinner sig geografiskt. Vidare är det lättare att hitta uppgifter om öppettider, aktuella kampanjer och aktiviteter hos sitt lokala apotek.

NÄRA SAMARBETE MED APOTEKEN

Den e-handelsbaserade recepttjänsten, som utvecklas i nära samarbete med Apoteksgruppens egenföretagare, innebär att kunderna kan välja mellan att få preparaten levererade med post hem, till ett utlämningsställe eller att hämta dem hos sitt lokala apotek.

Erfarenheter från andra branscher visar att e-handel och handel i butik kompletterar varandra genom att erbjuda både god tillgänglighet och service. Vi räknar med att e-handeln kommer att utnyttjas av alla slags kunder, men för de som av olika skäl har svårt att ta sig till ett apotek eller har långt till närmaste apotek innebär möjligheten till e-handel en stor förenkling.

Apoteksgruppens nya webbplats anpassar sig automatiskt till mobiltelefon, dator eller surfplatta.

DISTRIBUTION FRÅN APOTEKEN

Inledningsvis hanteras beställningarna från ett centralt apotek, men avsikten är att merparten av distributionen på sikt ska ske från lokala apotek. Redan initialt kommer kunderna dock att kunna hämta sina beställda läkemedel på sitt lokala apotek. Den lokala distributionen erbjuder goda förutsättningar att bygga upp personlig service till kunderna tillsammans med en

anpassad logistikkedja och effektiv kvalitetskontroll. Inledningsvis omfattar e-handeln förskrivna läkemedel men inom en snar framtid kommer även egenvårdsprodukter att finnas med. E-handelsystemet kan även användas som ersättning för beställningstjänst.

GOD MILJÖ, GODA AFFÄRER, HÅLLBART ERBJUDANDE

Integritet och goda affärer är viktigt för att våra kunder och medarbetare ska känna förtroende för bolaget samt dess sätt att bedriva affärer. Här spelar varje egenföretagare stor roll. Som ett bolag ägt av svenska staten åligger det bolaget att vara ett föredöme avseende hållbart företagande.

Apoteksgruppen erbjuder säker och tillgänglig hantering av receptförskrivna läkemedel, kvalificerad rådgivning samt ett noga utvalt sortiment av receptfria läkemedel och andra produkter.

Apoteksgruppens Svanenmärkta miljöanpassade hud- och hårvårdsprodukter är företagets viktigaste bidrag till mer hållbar produktion och konsumtion.

GODA AFFÄRER MED APOTEKS-GRUPPEN

Utgångspunkten för Apoteksgruppens insatser för goda affärer och mot alla former av otillbörliga affärsmetoder är de

policyer som bolaget antagit samt att bolaget enbart bedriver verksamhet i Sverige, som betraktas som ett lågriskland.

För att markera vårt ställningstagande inom ansvarsfullt företagande deltar Apoteksgruppen sedan 2013 i FN:s Global Compact och stödjer dess tio principer inom mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och antikorrupktion.

LEDNINGSSYSTEM OCH POLICYER

Apoteksgruppens ledningssystem utgörs av policyer, riktlinjer och rutiner som ska säkerställa att apoteken erbjuder produkter och service av hög kvalitet. Lednings-

systemet utgår från nationella regelverk och på internationellt vedertagen standard, Good Pharmacy Practice (GPP).

Introduktionen för nya medarbetare omfattar bland annat en presentation av intranätet där bolagets gemensamma ledningssystem inklusive aktuella policyer och riktlinjer finns samlade. Serviceorganisationens medarbetare utbildas även i etiska frågor för att förebygga givande eller tagande av muta.

Apoteksgruppens styrelse har under året tagit beslut om följande policyer: kredit- och medlemspolicy, finanspolicy, kommunikationspolicy, etikpolicy, personalpolicy,

APOTEKSGRUPPENS LEDNINGSSYSTEM

Apoteksgruppens vision, affärsidé och kärnvärden

Policies

Riktlinjer

Rutiner

Sortiment och inköp

Marknad

IT

Försäljning, HR och ekonomi

kvalitetspolicy, IT-policy, miljöpolicy, arbetsmiljöpolicy samt jämställdhets- och mångfaldspolicy.

Etikpolicyn innehåller koncernens ställningstaganden gällande bland annat val av leverantörer, mutor och bestickning, gåvor och representation samt jävsregler i samband med försäljning av apoteksverksamheter.

SORTIMENT, INKÖP OCH LEVERANTÖRER

Apoteksgruppens sortiment delas in i tre huvudkategorier:

- Receptförskrivna läkemedel.
- Receptfria läkemedel.
- Handelsvaror, inklusive egna varumärken.

Läkemedel kontrolleras och godkänns av Läkemedelsverket. Landets samtliga apotek har skyldighet att tillhandahålla förordnade läkemedel, enligt Lagen om läkemedelsförmåner m.m. (2002:160). Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) fastställer försäljningspris för läkemedel inom förmånen.

Tillhandahållandeskyldigheten begränsar avsevärt apotekens möjlighet att påverka läkemedelsproducenternas miljöarbete och annat som hör läkemedelsframställning och transport till.

Givet detta, samt att preparaten är godkända av Läkemedelsverket för den svenska marknaden, kan Apoteksgruppen inte göra någon ytterligare utvärdering av dessa leverantörer. Cirka 80 procent, uttryckt i andel av omsättningen, av Apoteksgruppens sortiment utgörs av receptförskrivna läkemedel.

INSAMLING AV LÄKEMEDEL VIKTIGT

Kedjans apotek erbjuder privatkunder att lämna in läkemedelsavfall för destruktionshantering. Det finns även en tjänst för hantering av oanvända läkemedel för vårdhem och andra stödboenden.

Inom ramen för branschorganisationen Sveriges Apoteksförening bedrivs ett samarbete med MistraPharma, med syfte att förbättra insamlingen av allmänhetens kasserade läkemedel. MistraPharma är ett svenskt forskningsprogram som identifierar och minskar miljörisker orsakade av humanläkemedel. Forskningen bedrivs i samarbete med sex stora högskolor i Sverige.

HÅLLBART ERBJUDANDE

Apoteksgruppens erbjudande och kundbemötande utgår från kärnvärdena entreprenörskap, problemlösning och ansvar. Våra hållbarhetsrelaterade fokusområden och mål utgår från kundernas preferenser och andra viktiga intressenters förväntningar:

- Hög servicegrad
- Bättre läkemedelsanvändning
- Miljöanpassade produkter

HÖG SERVICEGRAD

Våra kundundersökningar visar att kunderna prioriterar god service i form av tillgång till efterfrågat läkemedel, öppettider samt kompetent personal.

Målet är att kunderna ska få sina läkemedel omedelbart. Oftast har det lokala apoteket efterfrågat läkemedel i lager men om så inte är fallet beställer apoteket hem läkemedlet. Om behovet är akut kontaktar personalen andra apotek, både inom och utanför Apoteksgruppen.

Servicegraden, det vill säga andelen receptförskrivna läkemedel som expedieras direkt, mäts kontinuerligt. Vid utgången av 2014 var servicegraden 94 procent. Ett nytt lagerstyrningssystem infördes under 2014 och avsikten är att detta ska bidra till att höja servicegraden till 95 procent.

För att stärka servicen ytterligare finns det möjlighet att förbeställa läkemedel. Denna service förstärks i mitten av 2015 i och med att Apoteksgruppen då startar e-handel med receptförskrivna läkemedel.

HÅLLBARHETSMÅL

Apoteksgruppen integrerar hållbart och långsiktigt företagande i besluten genom att:

- erbjuda kunderna hög servicegrad
- hjälpa kunderna att använda sina läkemedel på rätt sätt med stöd av EES, Elektronisk Expertstöd
- erbjuda kunderna det egna varumärket ELW, som är bäst i klassen för parfymfria produkter med både Svanens och Astma- och Allergi-förbundets symboler.

Dessutom erbjuder flera apotek hemleverans av läkemedel.

Slutligen finns Apoteksgruppen Nära, separata butiker som erbjuder ett urval receptfria läkemedel och handelsvaror samt möjlighet att lämna in recept för senare avhämtning.

BÄTTRE LÄKEMEDELSANVÄNDNING

Apoteksgruppens kunder erbjuds säker och tillgänglig receptexpedition och kvalificerad rådgivning. För att främja bättre läkemedelsanvändning och förebygga läkemedelsrelaterade problem och onödigt lidande använder Apoteksgruppen tjänsten Elektroniskt expertstöd (EES) som tillhandahålls av eHälsomyndigheten. Våra farmaceuter använder EES för att kontrollera hur kundens förskrivna läkemedel samverkar. EES kan till exempel upptäcka mediciner med olämpliga doser, samma effekt eller läkemedel som inte bör tas tillsammans.

Alla Apoteksgruppens apotek är anslutna till EES. Under året använde alla apotek EES någon gång medan omkring 120 använde tjänsten regelbundet, vilket är en kraftig ökning jämfört med 2013. Apoteksgruppen är den kedja som använder EES flitigast. Vi står för cirka 70 procent av branschens användning vilket ska speglas mot vår marknadsandel på cirka 10 procent. Målet är att säkerställa rutinmässig användning i samband med all receptexpedition.

Servicebolaget, Apoteksgruppen i Sverige AB, tillhandahåller även systemstöd för dokumentation av avvikelser såsom felexpeditioner. På så vis kan varje apotek följa och förbättra sin receptexpedition. Dessa uppgifter aggregeras inte av serviceorganisationen.

MILJÖANPASSADE PRODUKTER

Apoteksgruppens utbud av egna produkter bygger på högt ställda kvalitetskrav. För att erbjuda fler prisvärda produkter som vär-

nar om både hälsa och miljö utvecklar vi egna varumärken. Det finns ett bassortiment under varumärket Apoteksgruppen samt hud- och hårvård och solskydd under varumärket ELW. Under 2014 har sortimentet av egna vitaminer och mineraler, som introducerades 2013, utökats. Här ingår bland annat C-vitamin, D-vitamin, multivitamin, magnesium, kalcium samt omega-3.

ELW, som är miljöanpassade hud- och hårvårdsprodukter, bygger på vårdande och miljöanpassade ingredienser, utan artificiella färgämnen eller kemiska konserveringsmedel såsom parabener. Vi strävar efter att få samtliga ELW-produkter Svanenmärkta, för att tydligt visa att de hör till de minst miljöbelastande produkterna i sin kategori samt bidra till mer hållbar produktion och konsumtion. De oparfymade ELW-produkterna är i möjligaste mån även Svalanmärkta, vilket betyder att de rekommenderas av Astma- och Allergiförbundet.

Läs mer om Svanen- och Svalanmärkta produkter på sidan 17.

Andel egna varumärken som är Svanenmärkta, av totala handelsvaruförsäljningen, ska öka. Utfallet för 2014 var 2,8 procent. Ökningen av antal sålda förpackningar var högre för egna varumärken som är Svanenmärkta än för handelsvaror generellt. Målet för år 2015 är att öka andelen samt att öka utbudet av produkter ytterligare.

HÄLSOKÄLLAN FÖR ÖKAT VÄLBEFINNANDE

Minst lika viktigt som att sälja läkemedel är det att förebygga ohälsa och bidra till ökat välbefinnande. Vi tog ett viktigt steg 2013 då Hälsokällan lanserades som ett led i vår strävan att ha ett sammanhållet erbjudande inom hälsa. Hälsokällan omfattar elva områden. Här samlas vitaminer, mineraler, kosttillskott och växtbaserade läkemedel.

Hälsokällan, som nu finns nu i cirka 150 apotek, har utvecklats starkt sedan lanseringen med en omsättningsökning på cirka 18 procent.

GROSSIST VIKTIG LÄNK I KEDJAN

De receptfria läkemedel och handelsvaror som ingår i Apoteksgruppens sortiment, köps huvudsakligen in via grossisten Oriola som är en av två dominerande partihandlare på den svenska apoteksmarknaden. Dessa produkter motsvarar cirka 20 procent av omsättningen.

Avtalet med Oriola medför, förutom volymfördelar, att Apoteksgruppen kan ta del av ett kvalitetssäkrat sortiment. Att grossisten står för granskning av kvalitet, miljö och sociala förhållanden bland tillverkarna är betydligt effektivare än om varje apoteksbolag skulle göra det på egen hand. Leverantörerna ska bedriva aktivt miljöarbete, ha fungerande kvalitetssystem, redovisa hur de säkerställer dessa krav hos eventuella underleverantörer samt åta sig att undergå kontroller.

Leverantörerna bedöms via en självdeklaration. I förekommande fall åläggs leverantörer att genomföra förbättringsåtgärder för att uppnå godkänd status. Alla nya leverantörer genomgår en bedömning och befintliga granskas var tredje år, såvida uppenbara brister eller andra faktorer inte påkallar omedelbar granskning.

I kraven ingår att leverantörerna ska följa internationellt vedertagna standarder som FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, FN:s barnkonvention, FN:s konvention mot korruption, OECD:s riktlinjer för multinationella företag samt tillämpliga ILO-konventioner. Vidare ska leverantörerna aktivt verka för att reducera sina miljörisker samt sin miljöbelastning.

Apoteksgruppens grossist Oriola genomför för närvarande en riskklassning av samtliga leverantörer och produkter. Klassningen beräknas vara klar våren 2015.

HÄLSOKÄLLANS SEGMENT

- Äldre och aktiv
- Sova, vila och varva ner
- Ork, energi och prestation
- Vitaminer och mineraler
- Multivitaminer
- Immunförsvar och förkylning
- Hjärta och kärl
- Mage och aktiva bakterier
- Ben, muskler och leder
- Viktkontroll och mellanmål
- Skönhet och hälsa

Sortimentet i Hälsokällan är uppdelat efter den funktion och nytta som segmenten i första hand är avsedda för.

UPPFÖLJNING AV EMV-LEVERANTÖRER

I sortimentet av handelsvaror ingår Apoteksgruppens egna varumärken (EMV) "Apoteksgruppen" och ELW. Apoteksgruppen har fem leverantörer för EMV-varor och dessa varor står för fyra procent av kedjans omsättning avseende handelsvaror. Kraven som ställs är desamma som på övriga leverantörer av handelsvaror. Däremot genomför Apoteksgruppen en större del av uppföljningen; leverantörerna lämnar självdeklarationer och extern part används för platsbesök hos leverantörerna. Under 2014 gjordes inga platsbesök men under 2015 kommer vi att genomföra ett flertal kontroller.

STARKA SAMARBETEN

Apoteksgruppen samarbetar med andra parter i en rad syften. När det gäller läkemedelssäkerhet finns ett samarbete för att förhindra expedition av förfalskade recept. För att minska miljöpåverkan från läkemedel finns inom branschen gemensamma returavtal.

Apoteksgruppen samarbetar även med frivillig- och intresseorganisationer för att främja hälsan och tillföra ytterligare värden för kunden. Under året samarbetade vi med Bröstcancerföreningarnas Riksorganisation (BRO) och Prostatacancerförbundet genom att kedjans apotek sålde rosa band samt blå pins. Vi var för andra året i rad ensamma på apoteksmarknaden om att stödja Prostatacancerförbundet.

Sammanlagt inbringade kampanjerna drygt 700 000 kronor som skänktes till organisationerna.

Vi stödjer även Farmaceuter utan Gränser Sverige (FuG). Organisationen verkar för förbättrad läkemedelsförsörjning och -användning i låginkomstländer. FuG ingår i det internationella nätverket Pharmaciens Sans Frontières.

BÄTTRE INFORMATION GENOM SAMARBETE

Apoteksgruppen samarbetar med 1177 Vårdguiden, landstingens och regionernas onlinetjänst för hälso- och sjukvårdsinformation. Genom detta kan kunderna hitta fakta och råd om olika sjukdomar och besvär på Apoteksgruppens webbplats.

Vi har också ett samarbete med www.medicininstruktioner.se, en webbportal med instruktionsfilmer om läkemedel och medicinska hjälpmedel.

KUNDKLUBB GER MERVÄRDE

Medlemskap i Apoteksgruppens kundklubb berättigar till bonuspoäng vid köp av receptfria läkemedel och handelsvaror. Bonuspoängen genererar värdecheckar som kan lösas in mot varor på valfritt apotek inom Apoteksgruppen. Medlemmarna får också specialerbjudanden, medlemsbrev och inbjudan till lokala klubbkvällar och andra aktiviteter från apoteken.

Kundklubben fortsatte att utvecklas under 2014 och hade vid årets slut mer än en halv miljon medlemmar. Antalet lokala kundklubsaktiviteter ökade, vilket bidrog till ökad aktivitet hos kundklubsmedlemmarna.

KUNDTJÄNST MED HÖG SERVICEIVÅ

Apoteksgruppens kundtjänst tar dagligen emot upp till 800 samtal. Många av samtalen kopplas vidare till något av våra apotek. I samband med att vi öppnar vår e-handelstjänst förstärker vi kundtjänsten med ytterligare resurser.

KUNDENS RÖST

Varje år genomför Apoteksgruppen flera undersökningar för att få insikt i apoteks-kundernas preferenser samt hur Apoteksgruppen lever upp till dessa.

Under 2014 genomförde vi två undersökningar där kunderna intervjuades i anslut-

ning till samtliga apotek. Den senaste undersökningen, som gjordes under hösten, visade att 91 procent ansåg att apoteken levde upp till förväntningarna på god service och att 93 procent upplevde att de hade fått god rådgivning. Båda undersökningarna visade att över 90 procent av apotekens kunder är nöjda med både sitt apoteksbesök och med rådgivningen.

Vi gjorde även en undersökning om varför kunden väljer ett specifikt apotek. Liksom 2013 framkom det att det viktigaste är att den receptförskrivna medicinen finns tillgänglig på apoteket när kunden vill hämta ut den. Därefter följer närhet, öppettider och god rådgivning.

DIALOG MED EGENFÖRETAGARE OCH KUNDER

Under 2012 genomförde Apoteksgruppen en intressentdialog med egenföretagarna och företagsledningen. Hållbarhetsrelaterade krav på leverantörer, affärsetik, miljöanpassade produkter och kundservice var de frågor som av gruppen ansågs vara de mest angelägna.

Under 2013 utvidgades intressentdialogen om hållbart företagande och inkluderade även kundklubbsmedlemmar. Frågor kring vad som kännetecknar en ansvarstagande aktör i vår bransch ställdes och resultatet av undersökningen visar att kunskap, kunnig personal, tillgänglighet och bemötande värderas högt. Det framgick att Apoteksgruppen ansågs leva upp till denna förväntan.

Inom ramen för ett brett hållbarhetsarbete har vi valt att fortsätta fokusera på tre områden som har formulerats utifrån dialoger med medlemmar, ledning och styrelse. Dessa är servicegrad, Elektroniskt expertstöd (EES) samt miljömärkta produkter. Vår bedömning är att dessa mål fortfarande äger giltighet eftersom Apoteksgruppens kärnaffär och verksamhet är tämligen stabil över tid.

Under 2014 upprepade vi undersökningen av medlemmarnas nöjdhet med serviceorganisationen. Resultatet uttrycks i ett nöjd ägarindex (NÄI) och visade att en ökande andel ägare är mycket nöjda med servicebolagets utbud av tjänster.

VAD BETYDER MÄRKNINGARNA FÖR KOSMETIKA?

Miljömärkningen Svanen

- Minimalt innehåll av miljöfarliga ämnen
- Strikta krav på ingående ämnens nedbrytbarhet, giftighet och bioackumulerbarhet
- Produkter för barn ska vara parfymfria
- Reducerad användning av emballage

Läs mer på:
www.svanen.se

Astma- och Allergiförbundets märkning Svalan

- Ingen parfym
- Inga allergener
- Inga irriterande ämnen

Läs mer på:
www.astmaoallergiforbundet.se

"VÅRA KUNDER ÄR MILJÖMEDVETNA"

Apoteksgruppen, Östra station, Stockholm

Namn: Ellen Odéen

Roll: Farmaceut och egenvårdsansvarig

Hos Apoteksgruppen sedan: september 2012

Ägare: Reza Khiabani

Apoteksgruppen, Östra station är det av Apoteksgruppens apotek i Stockholmsområdet som säljer flest parfymfria produkter ur ELW-sortimentet, kedjans eget hud- och hårvårdsmärke. Ellen Odéen, ansvarig för apotekets egenvårds-sortiment, berättar om intresset för hudvänliga och miljöanpassade produkter.

VEM HANDLAR PÅ APOTEKET?

Vår kundkrets präglas av att vi ligger vid Östra Station och KTH. Kunderna kan i princip delas in i tre grupper: stressade personer som pendlar till city med Roslagsbanan, studenter och så stamkunder, framförallt äldre personer som bor i området. Gemensamt för dem är att de är medvetna, framförallt småbarnsföräldrarna. Många har följt debatten om parabener, det vill säga konserveringsmedel som kan vara hormonstörande.

VEM VÄLJER SVANEN- OCH SVALANMÄRKT?

Våra kunder är medvetna och ELW-sortimentet passar egentligen alla – det innehåller många olika produkter, det är snällare mot miljön och produkterna har

bra priser. Givetvis är personer med allergier eller känslig hud intresserade av ELWs parfymfria produkter som är Svalanmärkta, det vill säga att de rekommenderas av Astma- och Allergiförbundet.

HUR SER PLANERNA FÖR MILJÖANPASSADE PRODUKTER UT?

Det är tydligt att våra kunder har ett miljöintresse och vi skulle verkligen kunna sälja mer miljömärkt och även ekologiskt – det är onekligen ett försäljningsargument. Tanken är att Apoteksgruppen ska utöka ELW-sortimentet – det tycker jag är positivt.

TILL SIST – VILKA TIPS HAR DU TILL DEN SOM VILL HANDLA MILJÖMEDVETET?

Titta efter Svanenmärkningen – det är det enklaste sättet att välja miljöanpassat. Välj miljömärkt solkräm, solskydd är nämligen en relativt miljöstörande produkt. Och glöm inte att lämna in gamla läkemedel, både receptfria och receptbelagda.

Svanen- och Svalanmärkt på apoteket Östra station

Produkter med Svanenmärkning: ca 30

Produkter med Svalanmärkning: ca 15

Nyaste produkten: ELW Styling Mist, Styling Mousse och Styling Wax

Bästsäljande produkten: ELW Schampo och balsam

APOTEK MED LOKAL ANPASSNING

Genom att apoteken inom Apoteksgruppen ägs av egenföretagare får varje enskilt apotek sin personliga prägel, vilket skiljer oss från övriga kedjor. Apoteksgruppens 165 apotek har cirka 180 ägare.

Två tredjedelar av apoteken har ägare som är farmaceuter och som har daglig kontakt med kunderna. I kombination med den frihet som de enskilda apoteken har avseende delar av sortimentet och serviceutbud är det lätt att anpassa verksamheten till lokala förhållanden. Många apotek erbjuder utpräglade lokala tjänster som hemleverans av läkemedel, abonnemang, förbeställning samt samarbete och tjänster för den lokala vården.

Det som är gemensamt för alla apotek är varumärke, grafisk profil, bassortiment, kundklubb samt marknadsföring och IT-system. Apoteken har en gemensam vision: Apoteksgruppen – din lokala hälso-

partner samt de gemensamma kärnvärdena: Entreprenörskap, Problemlösning och Ansvar.

180 ÄGARE MED OLIKA BAKGRUND

Att antalet ägare inom Apoteksgruppen är större än antalet apotek förklaras av att apoteken ofta har flera delägare. Medlemmarna i Apoteksgruppen har olika bakgrund. Alltifrån apotekare och receptarier som har tagit chansen att köpa "sitt" apotek, det vill säga det apotek där de tidigare var anställda, till personer med erfarenhet från helt andra branscher. Flera har mångårig erfarenhet från apoteksverk-

samhet i andra länder. De olika bakgrunderna, både erfarenhetsmässigt och kulturellt, bidrar till Apoteksgruppens mångfald och förmåga att möta olika kunder.

LOKAL FÖRANKRING

Apoteksgruppens verksamhet har stark lokal förankring på mindre och medelstora orter genom att drygt 100 av kedjans 165 apotek finns utanför de tio största städerna inräknat förorter och kranskommuner.

Medlemmarna har en stark känsla för sin ort, känner den väl och har en personlig relation till många kunder. Flera av egenföretagarna är engagerade i lokala

Varumärke, profil
och bassortiment
är gemensamt för
alla apotek.

näringslivsorganisationer och har därigenom direktkontakt med andra företagare på orten.

Resultatet blir engagerade ägare och medarbetare som utvecklar sina apotek så att det upplevs som "det lokala apoteket" och det självklara valet.

KEDJANS STORDRIFTSFÖRDELAR

I Apoteksgruppen kombineras kedjans stordriftsfördelar med entreprenörens drivkraft. Våra egenföretagare erbjuds driftsstöd via servicebolaget. Att driva ett privatägt apotek underlättas genom medlemskapet i Apoteksgruppen. De får tillgång till:

- gemensamma inköp samt sortiment
- egna varumärken
- marknadsföringsstöd
- ekonomi- och personalsystem
- kvalitetsstöd
- försäljnings- och etableringsstöd
- gemensamt IT-system
- webbplats och intranät.

Servicebolaget erbjuder också funktioner som stöd vid affärsutveckling, kundtjänst, samt informations- och utbildningsstöd. Genom att servicebolaget träffar avtal med leverantörer för hela gruppen behöver egenföretagarna inte förhandla på egen hand.

MEDLEMSRÅD

Apoteksgruppen har ett medlemsråd som utgörs av åtta egenföretagare som väljs på det årliga medlemsmötet. Rådet är rådgivande till serviceorganisationen och behandlar principiella och övergripande frågor. Medlemsrådet har en viktig funktion i samband med utvecklingen av vår

nya e-handelsservice. Utöver e-handeln arbetade rådet under 2014 med IT-, sortiments- samt marknadsfrågor.

LYHÖRDHET INFÖR HÖGA KRAV

God förståelse för de krav som ställs på Apoteksgruppen samt förmågan att balansera och agera på dessa insikter, är viktigt för vår framgång. De viktigaste intressenterna är konsumenterna, Apoteksgruppens egenföretagare samt ägaren, svenska staten.

Enligt de kundundersökningar som Apoteksgruppen och branschen genomför är det viktigaste god tillgänglighet, kvalificerad rådgivning samt gott bemötande. Generellt får apoteksbranschen goda betyg av sina kunder och Apoteksgruppen är inte något undantag.

Ägaren förväntar sig att Apoteksgruppen ska vara ett föredöme och arbeta strategiskt med hållbart företagande. På ett övergripande plan är statens prioriterade frågor miljö, mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, antikorrupcion och affärsetik samt jämställdhet och mångfald. Apoteksgruppen är medlem i Sveriges Apoteksförning och deltar i Regeringskansliets seminarier om hållbart företagande.

Vi undersöker regelbundet hur egenföretagarna ser på serviceorganisationen. Resultatet uttrycks i ett nöjd ägar-index (NÄI). Den senaste mätningen gjordes under hösten 2014 och visade att en ökande andel ägare är mycket nöjda med serviceorganisationens utbud av tjänster och att de använder tillgängliga stödfunktioner regelbundet.

FAKTA OM APOTEKEN OCH ÄGARNA

- 165 apotek.
- 180 ägare.
- 40 procent av ägarna inom Apoteksgruppen är kvinnor.
- 95 (70) procent av apoteken har farmaceuter bland ägarna.
- Inom gruppen har 15 nya apotek startats sedan Apoteksgruppen bildades.
- Ett tidigare helt fristående apotek har anslutit sig till Apoteksgruppen.

NÄRA SAMARBETE MED VÅRDEN I GÖTENE

Apoteksgruppen, Götene

Namn: Erica Lindgren

Roll: VD för Apoteksgruppen i Fristad, Götene, Lidköping, Skara, Vårgårda och Ulricehamn

Hos Apoteksgruppen sedan: augusti 2011

Erica Lindgren, Apoteksgruppen i Götene och Angela Olausson, medicinskt ansvarig sjuksköterska i Götene kommun.

Nära samarbete med den lokala vården är ett prioriterat område för Apoteksgruppen. Erica Lindgren, som driver sex apotek i Västra Götaland, har kommit långt med detta. I Götene kommun, som har cirka 13 000 innevånare, har hon utvecklat samarbetet tillsammans med kommunens medicinskt ansvariga sjuksköterska, Angela Olausson. Angela har bland annat det övergripande ansvaret för hanteringen av läkemedel på kommunens äldreboenden.

Personligt samarbete

– Samarbetet omfattar allt från säkerhet vid medicinering till att vi har organiserat den löpande verksamheten på apoteket så att kommunens sjuksköterskor smidigt kan hämta medicin till äldreboenden, berättar Erica.

– Jag har ett nära samarbete med Erica och kontaktar henne så fort det uppstår ett dilemma med transport eller utlämning av medicin, berättar Angela. De kan vara både kortsiktiga och långsiktiga funderingar. Ju smidigare lösningen är desto mer tid kan våra sköterskor ägna åt sina patienter.

Praktiska lösningar

Smidigheten är något som både Angela och Erica återkommer till. När de löser problem väljer de praktiska lösningar. Ett exempel är returer av narkotikaklassade läkemedel som oftast är sömnmedel eller värktabletter.

– Vi har byggt upp en egen rutin för hur överblivna piller ska hanteras och återlämnas till apoteket samt registreras på ett säkert sätt som spar tid åt sköterskorna och apotekspersonalen, säger Erica.

För närvarande planerar Erica och Angela utvidgad service till patienter som får sina läkemedel levererade i färdiga doser.

– Det ligger i vårt intresse att doserna kompletteras av apoteket med flytande medicin som inte kan doseras, extra-medicin och kringutrustning som bandage och kompresser innan de levereras till kunderna. Ju mer kompletta dosleveranserna är desto smidigare blir det för oss samtidigt som tryggheten ökar, säger Angela.

Rådgivning viktigt

Att apotekets roll inte bara är att lämna ut läkemedel utan även att ge kunderna råd och att tillföra kompetens är Angela och Erica överens om.

– Vi är en viktig kugge i vården och ser oss som en del av ett stort team runt patienterna. Genom att ge kunderna bra och enkla förklaringar till den ordination de har fått bidrar vi till deras trygghet. Vår roll är ofta att förstärka läkarens ordination. Oftast är den första frågan vi får av en kund som fått ett nytt läkemedel vilka biverkningar är, säger Erica, något som vi behöver hantera klokt.

Angela ser gärna att apoteken utvidgar sitt tjänsteutbud med utbildning om läkemedelshantering och medicinering för kommunens sköterskor.

Just detta har Ericas grupp av apotek redan börjat med genom uppsökande verksamhet på fler orter, bland andra Götene. En av hennes apotekare deltar till exempel på mässor, som riktar sig till äldre, med föreläsningar om medicinering.

STOR EFTERFRÅGAN PÅ KVALIFICERADE MEDARBETARE

Genom servicebolaget Apoteksgruppen i Sverige AB får kedjans apoteksägare, apotekschefer och apoteksmedarbetare kvalificerat stöd och service. Servicebolaget arbetar även aktivt med kompetensförsörjningen som är en viktig framtidsfråga för apoteken. Apoteksgruppens apotek har cirka 850 medarbetare.

KOMPETENSFÖRSÖRJNINGEN CENTRAL FRÅGA

Kompetensförsörjningen är en central fråga för samtliga apoteksaktörer liksom apoteken i Apoteksgruppen. Efterfrågan på kvalificerade medarbetare är hög redan idag och kommer att öka i takt med stora pensionsavgångar de närmaste åren.

Apoteksgruppen agerar på två sätt när det gäller kompetensförsörjning. Vi samarbetar med Sveriges Apoteksörening och andra apoteksaktörer för att uppmuntra fler att välja farmaceutiska utbildningar och yrken samtidigt som vi satsar vi på att stärka Apoteksgruppens attraktivitet som arbetsgivare.

Vi deltar i aktiviteter på alla universitet och högskolor med farmaceutiska utbildningar. En förlängning av detta är att våra entreprenörer erbjuder elever från högskolor och yrkesinriktade eftergymnasiala utbildningar praktikplatser i apoteken. Vi genomför också lokala evenemang tillsammans med enskilda apoteksägare.

Apoteksgruppen erbjuder medarbetarna kontinuerlig kompetensutveckling inom framförallt farmaci, egenvård, kundmöte, vårt IT-system EXAGT samt lagerstyrning. Utbildningarna ges i egen regi eller som e-utbildning i samarbete med Läkemiddelsakademien respektive Edudoc. Under 2014 har vi också genomfört temadagar för läkemiddelsansvariga och egenvårdsansvariga.

UNIKA KARRIÄRMÖJLIGHETER

Det som skiljer Apoteksgruppen från övriga apotekskedjor är att vi erbjuder unika möjligheter för den som vill kombinera sin kompetens inom läkemedel/farmakologi med egna initiativ och entreprenörskap. Vår entreprenörsledda organisation gör att var och en kan påverka sitt arbete genom att besluten fattas i de enskilda apoteken och att de kanske själva kan bli delägare i ett apotek.

Under året har ett nytt lagerstyrningssystem som syftar till att öka tillgängligheten av efterfrågade varor samt effektivisera förändringar av sortimentet och kampanjer införts. Lageransvariga på apoteken och apoteksägare har utbildats i det nya systemet.

Genom de många förändringar som branschen har varit med om sedan omregleringen har utveckling blivit en del av vardagen, med nya rutiner, processer och system. För att kunna ge den bästa servicen till våra apotek genomför alla nyanställda medarbetare på Serviceorganisationen en tredagars praktik på ett apotek. Serviceorganisationens medarbetare kompetensutvecklas utifrån individuella behov och de krav som gäller i befintliga och framtida roller. Utbildningsbehov- och aktiviteter fastställs i samband med medarbetarsamtal.

INSPIRATION OCH SAMVERKAN

Alla medarbetare inom Apoteksgruppen är en viktig del i helheten och för varumärket Apoteksgruppen. För att inspirera och informera om Apoteksgruppens satsningar och fokusområden samlade vi alla anställda och apoteksägare till en konferensdag under februari 2015. Dagen handlade framför allt om vår kommande e-handel, men också om varumärkets betydelse för vår roll på apoteksmarknaden och alla medarbetares betydelse för upplevelsen av vårt varumärke.

DIALOG MED MEDARBETARNA

Som ett komplement till samtalet i vardagen genomför vi medarbetarundersökningar inom serviceorganisationen. Mätningen 2014 visade på en hög energinivå och att 92 procent av medarbetarna upplever arbetet som meningsfullt. 90 procent upplever arbetsklimatet positivt och känner stolthet över Apoteksgruppen. Resultatet ligger till grund för fortsatt dialog och

DEN CENTRALA SERVICEORGANISATIONEN INOM APOTEKSGRUPPEN I SVERIGE AB

Anställningsformer	Antal	Andel, %
Tillsvidareanställning	49	94
Visstidsanställning	3	6
Totalt anställda	52	100

Arbetstid	Antal	Andel, %
Heltidsarbetande		
– varav kvinnor 37, män 15	52	100
Totalt anställda	52	100

Åldersintervall	Antal	Andel, %
–29	6	12
30–49	32	62
50–	14	27
Totalt anställda	52	100

Personalomsättning*	Antal
Har slutat under året	6
Har börjat under året	6
1 jan 2014, totalt	49
31 dec 2014, totalt	49
Genomsnitt anställda under året	49
Omsättning	12,2 %

* Tillsvidareanställda

Sjukfrånvaro	Andel, %
Sjukfrånvaro	1,8

handlingsplaner där kopplingen mellan bolagets och varje medarbetares målsättningar följs upp.

Samtliga apoteksbolag anslutna till Apoteksgruppen samt serviceorganisationen omfattas av kollektivavtal. Inom serviceorganisationen finns en skyddskommitté som har till syfte att tillsammans med medarbetarna förbättra arbetsmiljön. Under året gjorde kommittén en översyn av brandskyddet och tog fram riktlinjer för krishantering. Under 2015 kommer medarbetarna att genomgå utbildning inom brandskydd samt hjärt- och lungräddning.

STÖD TILL EGENFÖRETAGARNA

Att vara arbetsgivare inom Apoteksgruppen är förenat med stort ansvar. De enskilda apoteksbolagen ska vara anslutna till kollektivavtal. Samtidigt finns det gott om utrymme för egna initiativ. Apoteksägarna kan erbjuda sina medarbetare en arbetsmiljö och villkor som är specialanpassade till de lokala behoven och entreprenörernas affärsidé.

Egenföretagarna erbjuds olika verktyg för att göra apoteken till attraktiva arbetsplatser där det är möjligt för medarbetarna att vidareutveckla sin kompetens. Verktygen utgörs bland annat av processbeskrivningar för arbetsmiljöarbete, rekrytering, medarbetarsamtal och lönerevision.

RÅN

Antalet stöldar, rån mot och inbrott i apotek ökade kraftigt under 2014. Apoteksgruppen har därför genomfört ett antal åtgärder för att reducera risken för dessa incidenter samt minska den psykiska ohälsa som drabbar anställda som utsätts för ett rån. Vi arbetar systematiskt aktivt med att utbilda och informera kring risk och säkerhet. Vid rån erbjuds hjälp med akut stöd och krishantering från olika parter.

HÄLSA I FRÄMSTA RUMMET

Apoteksgruppens vision, din lokala hälso-partner, ska även genomsyra vår relation till medarbetarna. För att stimulera till en hälsosam livsstil erbjuder Serviceorganisationen medarbetarna ett friskvårdsbidrag. Merparten, 79 procent av medarbetarna, utnyttjar detta bidrag. Sjukfrånvaron i serviceorganisationen uppgick till 1,8 (2,0) procent. Inga arbetsskador inträffade under året.

JÄMSTÄLLDHET OCH MÅNGFALD

Serviceorganisationens medarbetare utgörs av 37 kvinnor och 15 män, styrelsen av tre kvinnor och tre män och ledningsgruppen av fem kvinnor och tre män. Vi eftersträvar att alla medarbetare ska behandlas likvärdigt och respektfullt. I vår policy för jämställdhet och mångfald ingår att diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder inte får förekomma. Vi arbetar med individuell lönesättning samtidigt som lönediskriminering på grund av till exempel kön eller ålder inte får förekomma. En analys genomförs vart tredje år för att upptäcka eventuella avvikelser från dessa principer.

ORGANISATIONSUTVECKLING

För att möta framtidens krav samt stödja arbetet med att öka varumärkeskännedomen har Serviceorganisationen anpassat och utvecklat organisationen för att kunna möta dessa nya krav. Den nya organisationen innebär att en ny funktion för e-handel samt för etablering har skapats samt att marknadsavdelningen roll har förstärkts och förtydligats.

ÅRS- OCH HÅLLBARHETS- REDOVISNING FÖR APOTEKSGRUPPEN I SVERIGE HOLDING AB

INNEHÅLL

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE INKLUSIVE	28
– BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT	34
FINANSIELLA RAPPORTER	38
FLERÅRSÖVERSIKT	46
NOTER	47
VINSTDISPOSITION	58
REVISIONSBERÄTTELSE	59
STYRELSE	61
LEDNING	62
GRI-INDEX	63
BESTYRKANDERAPPORT – HÅLLBARHETS- REDOVISNINGEN	67

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för Apoteksgruppen i Sverige Holding AB, org nr 556481-5966, får härmed avge årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 1 januari–31 december 2014.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE 2014

- Under 2014 har fyra enskilda apotek sålts och överlämnats till apoteksägare.
- Fyra nya apotek har öppnats och två har lagts ned.
- Ett apotek har köpts tillbaka under året.

UPPDRAG

Apoteksgruppens uppdrag är att möjliggöra småföretagande på apoteksmarknaden genom att erbjuda administrativa tjänster till de anslutna medlemmarna genom en serviceorganisation som stödjer apoteksägarnas drift av apoteken.

I samband med omregleringen av apoteksmarknaden under 2009 beslutades att Apoteket Omstrukturering AB, numera Apoteksgruppen i Sverige Holding AB, skulle få ansvar för att inrätta en småföretagarlösning. För detta ändamål överfördes 150 apotek från Apoteket AB till Apoteksgruppen i Sverige AB. Försäljningsprocessen av de 150 apoteken inleddes under 2009 och Apoteksgruppen överlät det första apoteket till nya ägare den 4 juni 2010. Endast tre apotek var kvar till försäljning per den sista december 2014.

Apoteksgruppen har byggt upp en kedja med 165 apotek och tre filialer per den 31 december 2014. Den centrala organisationen har byggts upp för att ge medlemmarna stöd med inköp, sortiment, marknadsföring, IT-system, försäljning, kvalitet, ekonomi och personalfrågor.

ÄGANDET AV APOTEKSGRUPPEN

Apoteksgruppen i Sverige Holding AB ägs av svenska staten. Bolaget äger Apoteksgruppen i Sverige AB, som är serviceorganisationen för de 165 apoteken som är anslutna till Apoteksgruppen. Apoteksgruppen i Sverige Holding AB äger också Apoteksgruppen i Sverige Förvaltning AB. Bolaget bildades i syfte att genom förlagslån delfinansiera förvärv av enskilda apotek från Apoteksgruppen. Apoteksgruppen i Sverige Förvaltning AB äger även 1 procent i respektive försålt apoteksbolag.

APOTEKSMARKNADEN

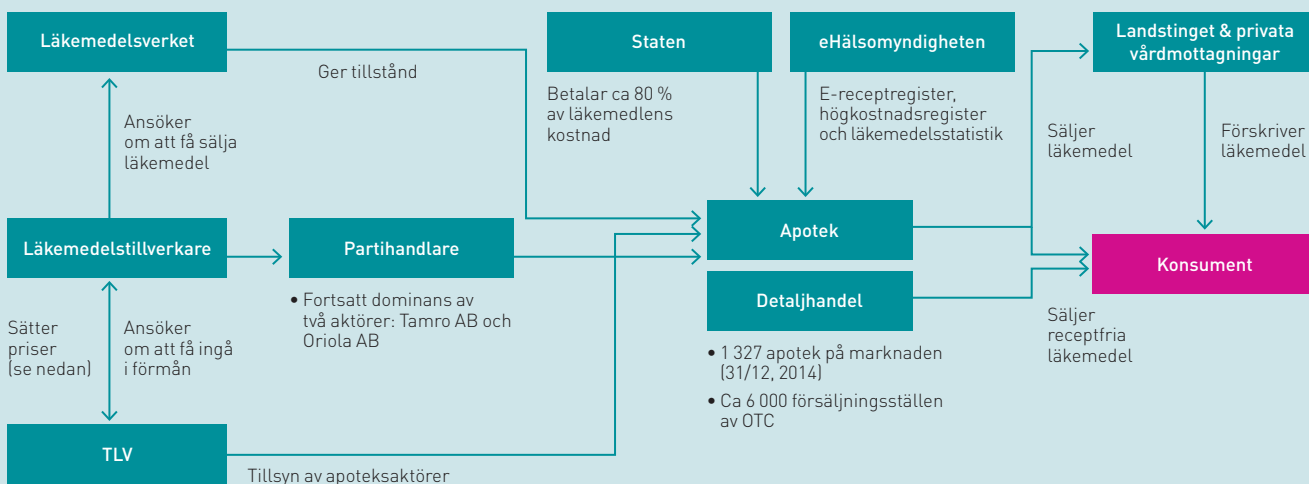
Marknadsförutsättningar

2014 omsatte apoteksbranschen 35,6 (34,0) miljarder kronor. De receptföreskrivna läkemedlen utgör 75 (76) procent av apotekens omsättning. Omsättningen i detta sortiment har under året ökat med 3,6 procent.

Handelsvaror och receptfria läkemedel utgör 14 (12) respektive 11 (11) procent av omsättningen. Inom handelsvaror sker den

APOTEKSMARKNADEN – STATENS OCH MYNDIGHETERNAS ROLL

(UTDRAG UR RAPPORT FRÅN KPMG, AVICENNA)

Läkemedelsverket utfärdar tillstånd för att bedriva apoteksverksamhet. Tandvård- och läkemedelsförmånsverket (TLV) fastställer handelsmarginalen och styr därigenom apotekens prissättning på föreskrivna läkemedel och förbrukningsartiklar som ingår i högkostnadsskyddet. TLV kontrollerar även att det billigaste läkemedlet erbjuds kunderna vid det så kallade generiska utbytet.

största tillväxten, framförallt på nyetablerade apotek men även via e-handel.

Apoteksmarknaden är, till skillnad från övrig detaljhandel, reglerad vad gäller prissättning, marginaler, läkemedel, tillgänglighet, partihandel, generikautbyte, kredittider, lokalutformning samt kompetenskrav på personal och IT-system. Detta innebär bland annat begränsade möjligheter att kompensera minskade volymer genom att höja marginalen eller genom att skära ned på personal-kostnader eller IT-kostnader.

Antal apotek och marknadsandel

I slutet av året uppgick antalet apotek i Sverige till 1 327 (1 303), vilket är en ökning med nästan 400 apotek (43 %) sedan omregleringen genomfördes. Etableringstakten har varit betydligt snabbare än förväntat. Flera analyser pekar på att apoteksmarknaden nu är mättad och att vissa lokala marknader till och med är överetablerade. Under 2014 har nyetableringarna bromsat in genom att endast 24 apotek nyöppnades.

Efter ICA:s förvärv av Apotek Hjärtat och den påbörjade integrationen med Cura-apoteket har en ny aktör i storlek med Apoteket AB bildats. Det innebär att det finns fem stora och mellanstora apoteksaktörer på den svenska marknaden. Drygt ett 20-tal apotek är helt fristående.

Per 31 december 2014 var Apoteksgruppen mätt i omsättning den fjärde största aktören på den svenska apoteksmarknaden, med en marknadsandel på cirka 10 procent. Apotek inom Apoteksgruppen ägs av lokala entreprenörer vilket gör vår position unik i en marknad som präglas av integrerade kedjor.

Apoteken har ökat sin service och tillgänglighet

Ett av målen med omregleringen var att öka servicen för kunderna genom en bättre tillgänglighet, både i antal apotek och längre öppettider. Nya apotek har öppnat över hela landet, även där det aldrig tidigare funnits apotek. Apotekstätheten har sedan 2009 gått från 10 000 invånare per apotek till cirka 7 400 invånare per apotek. Snittet i Europa ligger på 4 000. Slutligen har öppethållandet gått från i genomsnitt 42 till 53 timmar per vecka och apotek.

Läs mer om marknaden på sidorna 6–8.

FÖRSÄLJNINGEN AV APOTEK

För varje apotek som säljs av Apoteksgruppen i Sverige AB fastställs ett referenspris, det vill säga marknadspris, baserat på faktorer som apotekets storlek, lönsamhet, läge och risk samt inredningskvalitet. Referenspriset utgör ett lägsta försäljningspris samt underlag för den belåning som banker och Apoteksgruppen erbjuder köparna.

De apotek som är till salu presenteras på Apoteksgruppens webbplats under rubriken "Eget apotek". Den detaljerade informationen om dessa apotek är samlad i en databas som är tillgänglig för potentiella köpare som anmält intresse och genomgått en prövning av kreditvärdighet i enlighet med Läkemedelsverkets

krav. Köpare har även möjlighet att skicka in frågor om det apotek som de är intresserade av att förvärva, för att få bästa möjliga beslutsunderlag.

Om det inkommer flera bud på ett apotek startar en öppen budgivning bland intressenterna där apoteket säljs till högstbjudande. Bolagets kredit- och medlemskommitté tar beslut om godkännande av medlemskap och eventuell finansiering via Apoteksgruppen i Sverige Förvaltning AB. Dessa beslut bekräftas därefter av bolagets styrelse. Köparen träffar också personalen på det apotek som de är intresserade av att förvärva. När Läkemedelsverket har givit sitt tillstånd tillträder den nya ägaren och ingår då avtal med Apoteksgruppen. Avtalen reglerar medlemskapet samt de tjänster som finns tillgängliga och har som målsättning att ge apoteksägaren bästa möjliga förutsättningar att driva sin verksamhet.

FÖR EGENFÖRETAGARE

Genom att samlas i en och samma medlemsorganisation bildar apoteken i Apoteksgruppen en stark aktör på apoteksmarknaden. Bland ägarna finns både farmaceuter och entreprenörer från andra branscher.

Apoteksgruppen ska möjliggöra egenföretagande inom apoteksbranschen för mindre aktörer och tillämpar därför en begränsning som innebär att en köpare får högst förvärva apotek med en sammanlagd årsomsättning på upp till 100 miljoner kronor. För att denna begränsning ska finnas kvar framledes kommer den som vill sälja sitt apotek endast att kunna sälja det till någon som uppfyller dessa omsättningskrav och som är godkänd som medlem av Apoteksgruppen. Det finns också möjlighet att ansluta nya apotek samtidigt som Apoteksgruppen ger stöd till medlemmar som vill etablera nya apotek.

ANSVARFULLT FÖRETAGANDE FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Apoteksgruppens insatser inom hållbarhet fokuseras kring produkter, miljö och medarbetare. Arbetet präglas av visionen att vara den lokala hälsopartnern. Detta sker genom att erbjuda kunder en god service kännetecknad av tillgänglighet, god kvalitet, prisvärda produkter, hög kompetens och rådgivning. Kunderna ska också kunna ta del av andra hälsotjänster som vaccinering, hemleverans och abonnemang av läkemedel.

I utvecklingen av egna varumärken och övriga sortimentet är miljöhänsyn viktigt, varför Apoteksgruppen satsar på att alla egna produkter ska uppfylla kraven för Svanenmärkning. De parfymfria produkterna ska också uppfylla kravet för märkningen "Rekommenderas av Astma- och Allergiförbundet". Apoteken tar emot läkemedelsavfall från konsumenter och erbjuder hantering av läkemedelsavfall för näringsidkare.

Apoteksgruppens miljöpolicy innebär ett åtagande att ständigt förbättra miljöarbetet genom att minimera den egna miljöbelastningen, ställa krav på leverantörer att minska miljöpåverkan samt att uppfylla gällande miljölagstiftning.

Apoteksgruppen arbetar med kompetensprogram för att stödja apoteksägarna i utvecklingen av sin verksamhet, och för att stödja dem i rollen som arbetsgivare.

LEDNINGSSYSTEM

Apoteksgruppen i Sverige Holding ABs styrelse har antagit policyer för medlems-, kredit- och finansfrågor, kvalitet, miljö, etik, jämställdhet och mångfald, personal, kommunikation och IT. Utöver policyer finns ett ledningssystem i form av riktlinjer och rutiner som ska vägleda och säkerställa att apoteken följer rådande regleringar och erbjuder produkter och service av hög kvalitet.

REGLERING OCH EGENKONTROLL

Policyer, riktlinjer och rutiner utgör tillsammans Apoteksgruppens ledningssystem och egenkontrollprogram. Rutinerna baseras på nationella regelverk och internationellt vedertagen Good Pharmacy Practice (GPP).

Ett öppenvårdsapotek ska enligt lag ha tillstånd från Läkemedelsverket. Apoteksverksamheten regleras av olika författningar och regleringar, vilka omfattar bland annat Lagen om handel med läkemedel m.m., läkemedelsförmånen, handelsmarginal, pris-sättning av utbytbara läkemedel och livsmedelslagen.

Utifrån Lagen om handel med läkemedel m.m. ska den som har tillstånd att bedriva detaljhandel med läkemedel till konsument utöva särskild kontroll (egenkontroll) över detaljhandeln och hanteringen i övrigt och se till att det finns ett för verksamheten lämpligt egenkontrollprogram.

Som en del av Apoteksgruppens egenkontroll genomför apoteken egeninspektion minst en gång per år. Vid egeninspektionen kontrolleras och dokumenteras att verksamheten efterlever de krav som gäller för apoteksverksamhet. Apoteksgruppens egenkontrollprogram är ett komplement till den tillsyn som bedrivs av Läkemedelsverket, IVO (Inspektionen för Vård och Omsorg), TLV och Livsmedelsverket.

SYSTEMSTÖD LÄKEMEDEL

Elektroniskt expertstöd (EES) som är ett stöd för farmaceuterna i de dagliga arbetsuppgifterna på apoteket. EES syftar till att främja en bättre läkemedelsanvändning och förebygga läkemedelsrelaterade problem, öka patientsäkerheten genom att kontrollera hur förskrivna läkemedel samverkar, upptäcka olämpliga doser eller läkemedel som inte bör tas tillsammans. EES är en tjänst som erbjuds av eHälsomyndigheten (se nedan).

Apoteksgruppen har installerat Easit som är ett datorbaserat system för registrering och uppföljning av avvikelser och incidenter relaterade till receptexpeditioner. Systemet styr att hanteringen sker i enlighet med de regelverk som krävs avseende dokumentation, spårbarhet, test och validering.

eHÄLSOMYNDIGHETEN (fd Apotekens Service AB)

Det finns flera omfattande databaser, register och annan IT-infrastruktur som samtliga öppenvårdsapotek måste ha tillgång till för

att kunna bedriva sin verksamhet. eHälsomyndigheten ansluter godkända öppenvårdsapotek till dessa infrastrukturtjänster och ombesörjer också landstingens betalning av det så kallade högkostnadsskyddet för apotekskunder till apoteken. Apoteken finansierar eHälsomyndigheten genom att erlagga för närvarande 2,10 kronor per receptorderrad i avgift.

MEDARBETARE

Serviceorganisationen har 49 (51) medarbetare, som stöttar Apoteksgruppens egenföretagare. Totalt har hela kedjan inklusive serviceorganisationen 850 anställda och apoteken ägs av totalt 180 apoteksägare. När det gäller medarbetare är det serviceorganisationens fokus att tillhandahålla ramverk, riktlinjer och verktyg för att stödja entreprenörerna i rollen som arbetsgivare och ledare. Dessutom leder och koordinerar serviceorganisationen marknadsföringen av Apoteksgruppen som potentiell arbetsgivare.

Kontinuerlig kompetensutveckling

Apoteksgruppen värnar om möjligheten till kontinuerlig kompetensutveckling. Med de stora förändringar som har präglat branschen har kompetensutveckling blivit en del av apotekspersonalens vardag. Serviceorganisationen förhandlar utbildningsavtal inom områdena farmaci och egenvård. Inom dessa områden samarbetar Apoteksgruppen med Läkemedelsakademien och företaget Edudoc.

Under 2014 har vi genomfört temadagar för läkemedelsansvariga och egenvårdsansvariga. Under året har ett nytt lagerstyrningssystem som syftar till att öka tillgängligheten av varor över tid samt effektivisera förändringar av sortimentet och kampanjer införts. Lageransvariga på apoteken och apoteksägare har utbildats i det nya systemet. För att kunna ge den bästa servicen till våra apotek genomför alla nyanställda medarbetare på Serviceorganisationen en tredagars praktik på ett apotek.

Satsning på hälsa och friskvård

Inom serviceorganisationen finns en skyddskommitté som har till syfte att tillsammans med medarbetarna förbättra arbetsmiljön. Under året gjorde kommittén en översyn av brandskyddet och tog fram riktlinjer för krishantering.

Läs mer om medarbetare på sidorna 23–25.

LEVERANTÖRER

En viktig del i arbetet för en hållbar utveckling är att säkerställa goda förhållanden hos samarbetspartners. Apoteksgruppen begär därför att leverantörer ska ha kvalitetssystem som också inkluderar beskrivning av kontroll av underleverantörer.

Läs mer på sidan 14.

MILJÖ

Apoteken har arbetat med miljöfrågor under många år. De mest miljöpåverkande delarna i värdekedjan är utsläpp av miljöbelas-

tande ämnen från produktion och konsumtion av läkemedel samt utsläpp av växthusgaser från transporter och resor.

Apoteken erbjuder en tjänst avseende omhändertagande av läkemedelsavfall från näringsidkare och kommuner, samt tar emot läkemedel för destruktion från allmänheten. Under året har Apoteksgruppen fortsatt satsningen på egna märkesvaror som uppfyller kraven på Svanenmärkning.

Även Apoteksgruppens servicebolag strävar efter att minska miljöbelastningen från den egna verksamheten. Företagets miljöpolicy anger riktningen för insatserna. Sedan förra året finns serviceorganisationen i moderna lokaler med goda förutsättningar för ökad resurseffektivitet och minskad miljöpåverkan. För närvarande planerar vi att teckna ett så kallat grönt hyresavtal med hyresvärden. Gröna hyresavtal specificerar vad fastighetsägaren och hyresgästen gemensamt kan göra för att minska lokalens miljöpåverkan.

Servicebolaget sparar energi och andra resurser genom att i möjligaste mån använda energisnåla produkter och lösningar. Gradvis övergång till digitala kundutskick och användning av elektronisk arkivering bidrar också. Vidare har Apoteksgruppen avtal med ett Svanenmärkt tryckeri för tryck och distribution av merparten av gruppens marknadsföringsmaterial.

Slutligen har Apoteksgruppen riktlinjer för möten och resor, där miljöbilar och kollektiva transportmedel rekommenderas för tjänsteresor. I den mån det är möjligt ersätts resor med telefonkonferenser för att spara tid och reducera miljöpåverkan.

APOTEKSGRUPPEN I SVERIGE FÖRVALTNING AB

Apoteksgruppen i Sverige Förvaltning förvaltar koncernens utlåning till de enskilda apoteksköparna. En av styrelsen utsedd Kredit- och Medlemskommitté beslutar om medlemsfrågor, kreditgivning samt medlemsansökningar och anslutningar av nya apotek. Regelverket för detta är av styrelsen fastställt i en kredit- och medlemspolicy samt en kredit- och medlemsinstruktion.

Den totala utlåningen uppgick per den 31 december 2014 till 84,3 (151,2) miljoner kronor. Under 2014 har amorteringar gjorts med 70,0 (61,0) miljoner kronor. Inga nedskrivning har skett 2014 (2,4 miljoner kronor). Utlåningen i varje enskilt fall uppgår maximalt till 40 procent av det av Apoteksgruppen fastställda referenspriset och ligger förmånsmässigt direkt efter eventuella banklån. Lånet ska vara slutamorterat maximalt fem år efter att det ursprungliga banklånet slutamorterats. Detta sker normalt efter fem år. Apoteksgruppen Förvaltning tillämpar marknadsmässig räntesättning som utgår från bas 90 dagar Stibor.

Bolaget lånade i genomsnitt ut 32,1 procent av slutlig köpeskilling i de förvärv som avslutades under 2014. Vid försäljningen av apotek förvärvar egenföretagen 99 procent av aktierna i respektive apoteksbolag medan bolaget förvärvar B-aktier utgörande 1 procent av respektive apoteksbolag. Säljare är Apoteksgruppen i Sverige AB.

Under 2014 har Apoteksgruppen i Sverige Förvaltning AB upp-taxerats med 2,6 miljoner avseende 2013 års taxering. Beloppet har belastat 2014 års resultat men bolaget har överklagat beslutet.

EKONOMISKA RESULTATINDIKATORER

Koncernen (miljoner kronor)	2014	2013
Komponent		
Direkt tillskapat ekonomiskt värde		
a) Intäkter	263,2	196,6
Fördelat ekonomiskt värde		
b) Rörelsekostnader (inkl avskrivningar)	-205,1	-143,4
c) Lön och ersättning till anställda (inkl styrelsearvode)	-55,4	-44,6
d) Betalningar till finansärer	-5,8	-0,5
e) Betalningar till offentliga sektorn (inkl uppskjuten skatt)	-3,2	-2,3
f) Investeringar i samhället	-0,7	-0,5
Behållet ekonomiskt värde	-7,0	5,3

FINANSIELLA UPPLYSNINGAR

Tidigare år har bolaget särredovisat kvarvarande verksamhet och avvecklad verksamhet. Från och med 1 januari 2014 har bolaget ändrat sin bedömning då nästan samtliga apotek har sålts. För 2014 medför detta att redovisningsprinciperna ändrats så att intäkter och kostnader samt tillgångar och skulder hänförliga till apoteksdrift som tidigare redovisats som avvecklad verksamhet inte längre särredovisas i resultaträkningen respektive balansräkningen. Beräkning av realisationsresultat för apoteksavyttringar är också påverkad. Se not 2.

- Nettoomsättningen ökade med 40 (4,4) procent, motsvarande 72,3 miljoner kronor, till 253,7 miljoner kronor.
- Rörelseresultatet uppgick till -7,5 (-7,1) miljoner kronor.
- Resultatet efter skatt uppgick till -3,5 (7,2) miljoner kronor.
- Räntabilitet på eget kapital uppgick till -0,9 (1,8) procent.
- Kassaflödet uppgick till 73,1 (79,5) miljoner kronor.

RÖRELSERESULTAT

Rörelseresultatet för 2014 uppgick till -7,5 (-7,1) miljoner kronor, vilket var i nivå med föregående års resultat. I årets resultat ingår extra intäkter i form av marknadsföringsbidrag. Det negativa resultatet förklaras i allt väsentligt av kostnaden för en satsning på att förnya den digitala plattformaren. Föregående års nedskrivning av goodwill har återförts med 3,4 miljoner kronor. I samband med avveckling av tre bolag har en realisationsförlust om 0,7 miljoner kronor uppkommit. Personalkostnaderna uppgick till 55,4 (44,6) miljoner kronor. Övriga externa kostnader uppgick till 168,9 (136,0) miljoner kronor. Av- och nedskrivningar uppgick till 11,1 (7,9) miljoner kronor. En stor del av förändringen beror på ändrade redovisningsprinciper avseende avvecklad verksamhet.

KASSAFLÖDE

Koncernens kassaflöde uppgick till 73,1 (79,5) miljoner kronor. Kassaflöde från den löpande verksamheten uppgick till 28,8 (16,2) miljoner kronor och förklaras huvudsakligen av förbättring av årets resultat. Kassaflödet från investeringsverksamheten

uppgick till 55,7 (69,6) miljoner kronor. Investeringar i materiella anläggningstillgångar uppgick till 7,4 (7,7) miljoner kronor och utgjordes huvudsakligen av investeringar i nya exteriöra skyltar till samtliga apotek och investeringar i inventarier i ett nyöppnat apotek. Investeringar i immateriella tillgångar uppgick till 4,0 (–) och bestod främst i utveckling av e-handelsplattform. Kassaflödet från finansierings verksamheten uppgick till –3,5 (–6,3) miljoner kronor. Likvida medel uppgick den 31 december 2014 till 297,2 (224,1) miljoner kronor.

FINANSIELL STÄLLNING

Eget kapital uppgick den 31 december 2014 till 396,2 (411,9) miljoner kronor.

Soliditeten uppgick till 83,6 (83,2) procent. Räntabiliteten på eget kapital uppgick till –0,9 (1,8) procent. Finansnettot uppgick till 7,2 (14,7) miljoner kronor. Lägre ränta samt minskade förlagslån har inneburit minskade ränteintäkter under året. Ingen räntebärande nettoskuld fanns vid årsskiftet.

FINANSIELLA UPPLYSNINGAR FÖR MODERBOLAGET

- Rörelseresultatet uppgick till –8,4 (–6,0) miljoner kronor.
- Årets resultat uppgick till –1,1 (–0,6) miljoner kronor.
- Kassaflödet uppgick till 79,1 (80,4) miljoner kronor.

Intäkterna uppgick till 2,0 (2,0) miljoner kronor och utgörs av fakturerade tjänster till Apoteksgruppen i Sverige AB. Rörelsens kostnader uppgick till 10,4 (8,0) miljoner kronor, varav 5,6 miljoner kronor huvudsakligen utgjorde kostnader för strategiarbete, årsredovisning, styrelse, juridisk konsultation avseende avtalsförhandlingar och bolagisering samt kostnader kopplat till försäljningsprocessen av apotek. Resterande 4,8 miljoner kronor är i huvudsak personal- och administrativa kostnader, varav 2,0 miljoner kronor har vidarefakturerats till dotterbolag.

VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Koncernen arbetar med ett antal grundläggande principer för hantering av risker i olika delar av verksamheten. En Kredit-, Medlems- och Finanspolicy har fastslagits av styrelsen och beslutskommitté för medlems- och kreditärenden har inrättats. Mandat och ansvarsfördelning regleras och hanteras genom en arbetsordning för styrelsen och en instruktion för vd.

Affärsmässiga risker

Sedan omregleringen har antalet apotek i Sverige ökat med 43 procent vilket har lett till ökad konkurrens.

Från och med november 2009 blev det också tillåtet att sälja ett urval av receptfria läkemedel i service- och dagligvaruhandeln. Detta har inneburit att försäljningsvolymen avseende dessa produkter i apoteksledet har minskat. Samtidigt ökar den totala omsättningen av förskrivna läkemedel marginellt.

Dessa två effekter har lett till minskad omsättning för de till Apoteksgruppen anslutna apoteken sedan 2010. Eftersom den

serviceavgift som de anslutna apoteken erlägger till Apoteksgruppen i Sverige AB är relaterad till apotekens omsättning riskerar intäkterna för detta bolag att minska över tiden.

Apoteksbranschen styrs idag av en mängd lagar och regleringar där politiska beslut och myndigheters agerande kan få stora konsekvenser för apoteken. Under 2013 gjordes exempelvis en överenskommelse mellan regeringen och LIF (branschorganisation för de forskande läkemedelsbolagen) som innebär en sänkning av läkemedelspriser under åren 2014–2017 med upp till 800 miljoner kronor. Detta har haft en negativ effekt på apotekens handelsmarginal framförallt för att det inneburit minskade möjligheter till parallellimport.

Bolaget bevakar löpande den utvecklingen för varje enskilt apotek inom kedjan med finansiella nyckeltal och indikatorer för att på så sätt fånga upp och hantera eventuella risker.

Operativa risker

De operativa riskerna utgörs framförallt av risker som är hänförliga till läkemedelshandling, samt den komplexa IT-struktur som finns inom bolaget. Genom den kraftiga ökningen av antal apotek är tillgången till utbildad personal en kritisk faktor.

Finansiella risker

Vid försäljningar av apotek ger Apoteksgruppen i Sverige Förvaltning AB lån till de enskilda småföretagarna för del av försäljningssumman. Räntesättning som tillämpas är marknadsmässig och har som bas 90 dagar Stibor. Vid förändringar av Stibor 90 dagar blir konsekvensen minskade eller ökade ränteintäkter för bolaget. Lånen ligger förmånsmässigt direkt efter eventuella banklån och kan innebära risk för framtida kreditförlust. Se sidan 31 för ytterligare information om Apoteksgruppen i Sverige Förvaltning AB. Koncernens verksamhet är i begränsad omfattning utsatt för valutarisker.

STYRELSEN

Vid årsstämman den 25 april 2014 omvaldes till ordinarie styrelseledamöter Birgitta Ågren Böhlin (ordförande), Gunvor Engström, Peder Larsson, Lars Erik Fredriksson samt nyvaldes Annema Paus och Satish Sen.

STYRELSENS ERSÄTTNING

I enlighet med beslut av bolagsstämman den 25 april 2014 utgår ett fast arvode på 250 000 kronor till styrelsens ordförande. Till övriga stämموvalda styrelseledamöter utgår ett fast arvode om 130 000 kronor med undantag för anställda i Regeringskansliet samt arbetstagarrepresentanter, som ej erhåller arvode.

RIKTLINJER GÄLLANDE ERSÄTTNING TILL LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

Bolaget följer de av regeringen fastställda reglerna för ersättning till ledande befattningshavare och anställda. Styrelsen beslutar om anställning av och anställningsvillkor för den verkställande

direktören. Ersättning och förmåner till andra ledande befattningshavare beslutas av verkställande direktören och informeras om i styrelsen.

Styrelsen ska på årsstämman presentera hur statens riktlinjer har följts under räkenskapsåret samt presentera förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor avseende nästkommande räkenskapsår för godkännande av stämman.

Några utestående aktie- eller aktiekursrelaterade incitamentsprogram för styrelsen eller koncernledningen förekommer inte.

Lön och ersättningar till vd och andra ledande befattningshavare framgår av not 8.

FÖRSLAG TILL RIKTLINJER ATT GÄLLA FÖR TIDEN FRÅN NÄSTA ÅRSSTÄMMA

Styrelsen föreslår att bolaget tillämpar de riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande som är beslutade av regeringen. Riktlinjerna utgör en del av statens ägarpolicy. För ytterligare information om statens ägarpolicy se regeringens webbplats www.regeringen.se.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE EFTER BALANSDAGEN

Under första kvartalet 2015 har en försäljningsprocess för två apotek inletts. detta avser det är apoteket vid Arlanda samt Järva apoteket i Spånga. Tillträde beräknas ske under andra kvartalet 2015.

VINSTDISPOSITION

För förslag till vinstdisposition se sidan 58.

BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT

Apoteksgruppen i Sverige Holding AB (Bolaget) är ett svenskt aktiebolag som ägs av Svenska staten. Bolaget lyder bland annat under aktiebolags-, årsredovisnings- samt bokförings- och arbetsmiljölagarna. Dotterbolaget Apoteksgruppen i Sverige AB bedriver tillståndspliktig apoteksverksamhet i enlighet med Läke-medelsverkets förordningar och föreskrifter samt Lag om handel med läkemedel m.m.. Läkemedelsverket är tillståndsgivande och övervakande myndighet vad avser apoteksdrift medan Socialstyrelsen är övervakande myndighet när det gäller farmaceutiska krav och utbildningar. Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) är den myndighet som fastställer priser på receptförskrivna läkemedel samt den så kallade handelsmarginalen för expediering av receptförskrivna läkemedel. TLV reglerar också bestämmelser runt det så kallade generiska utbytet av läkemedel.

Utöver vad som följer av lag, författning eller bolagsordning följer Bolaget tillämpliga delar av Svensk kod för bolagsstyrning (Koden) i enlighet med statens ägarpolicy.

STATENS ÄGARPOLICY

Styrningen av statligt ägda bolag framgår av statens ägarpolicy 2014. I denna policy redogör regeringen för sina uppdrag och mål, tillämpliga ramverk samt sin inställning i viktiga principfrågor avseende bolagsstyrning. I ägarpolicyen ingår riktlinjer för extern ekonomisk rapportering samt riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare. I ägarpolicyen anges också att bolag med statligt ägande ska, med vissa undantag, tillämpa Koden.

Bolaget tillämpar de riktlinjer som ingår i statens ägarpolicy. Uppgift om ägarpolicyen återfinns på regeringens webbplats, www.regeringen.se.

AKTIEÄGARE OCH BOLAGSSTÄMMA

Staten utövar sina rättigheter som aktieägare på ordinarie bolagsstämma (årsstämman) eller extra bolagsstämma.

Årsstämma ska hållas senast i april månad och bolagets styrelse väljs på årsstämman för tiden intill slutet av nästa årsstämma.

På årsstämman fattar aktieägaren beslut om:

- Val av styrelse och revisorer
- Arvoden till styrelseledamöter och revisorer
- Fastställande av resultat- och balansräkningen
- Disposition av vinstmedel
- Ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören för det gångna året
- Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare
- Eventuell ändring av bolagsordningen.

Årsstämman hölls den 25 april 2014 och årsstämman 2015 äger rum den 29 april.

Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare

Den 20 april 2009 beslutade regeringen om nya riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande. Enligt statens ägarpolicy ska styrelsen i statligt ägda företag, på motsvarande sätt som i noterade företag, föreslå bolagsstämman riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare för beslut. I ägarpolicyen anges också att styrelsen vid årsstämman ska redovisa om riktlinjerna har följts eller inte och skälen till eventuell avvikelse. Bolaget följer dessa riktlinjer.

ÄGARENS UPPDRAG

Aktieägaren har vid årsstämman den 25 april 2014 överlämnat information till styrelsen som bland annat innehåller ägarens uppdrag till bolaget. Uppgift om ägarens uppdrag återfinns på bolagets webbplats, www.apoteksgruppen.se.

STYRELSENOMINERINGSPROCESSEN

Nominering av styrelseledamöter i statligt ägda bolag sker enligt de principer som anges i statens ägarpolicy. Dessa principer ersätter Kodens regler och någon valberedning i Kodens mening finns därför inte.

Enligt statens ägarpolicy gäller i stället följande principer:

- Nomineringsprocessen för styrelseledamöter drivs och koordineras av Enheten för bolagsanalys och ägarstyrning inom Regeringskansliet.
- En arbetsgrupp analyserar kompetensbehovet utifrån styrelsens sammansättning samt bolagets verksamhet och situation.
- Eventuellt rekryteringsbehov fastställs och rekryteringsarbete påbörjas.
- Urvalet av ledamöter kommer från en bred rekryteringsbas.
- Nomineringarna offentliggörs enligt Kodens bestämmelser.

Enligt Koden ska bolagsstyrningsrapporten innehålla uppgifter om huruvida styrelseledamöter är oberoende i förhållande till större aktieägare. Statens ägarpolicy anger att den relevanta bestämmelsen i Koden syftar till att skydda minoritetsägare i bolag med spritt ägande. I av staten helägda bolag saknas därför skäl att redovisa sådant oberoende.

STYRELSE

Styrelsens storlek och sammansättning

Enligt bolagsordningen ska styrelsen bestå av lägst tre och högst åtta ledamöter. Ledamöterna väljs av årsstämman för en period

av ett år fram till nästa årsstämma. I enlighet med Koden väljs ordföranden av årsstämman. Dessutom har arbetstagarorganisationerna, enligt svensk lag, rätt att utse ledamöter med suppleanter i dotterbolaget Apoteksgruppen i Sverige AB. För information om styrelseledamöterna se sidan 61 i årsredovisningen.

Bolagets styrelse består av sex ordinarie ledamöter valda vid årsstämman den 25 april 2014. Bolagets vd och koncernchef är ej invald i styrelsen men närvarar vid styrelsemötena såsom föredragande. Ingen av styrelsens ledamöter ingår i företagsledningen.

Av de stämموvalda ledamöterna är tre kvinnor samt tre män. En arbetstagarorganisation har utnyttjat sin rätt att utse arbetstagarrepresentant i dotterbolaget Apoteksgruppen i Sverige AB sedan hösten 2012. Under 2014 har sju styrelsemöten hållits.

Styrelseutskott

Styrelsen har inte inrättat några utskott för särskild beredning av styrelsefrågor. Avvikelsen från Koden motiveras med att styrelsen är relativt liten samt att styrelsen istället haft ett antal möten då särskilda frågor avseende ersättningar, strategi, revision och bokslut genomgått och belysts av hela styrelsen.

Styrelseutvärdering

Styrelsen har genomfört en skriftlig styrelseutvärdering avseende verksamheten 2014 utförd av en extern konsultfirma samt en intern utvärdering av verkställande direktörens arbete.

Styrelsens arbetsordning och vd-instruktion

Styrelsen har antagit en arbetsordning inklusive instruktion för den ekonomiska rapporteringen samt en vd-instruktion som anger hur arbetet ska fördelas mellan styrelsen och verkställande direktören. Denna arbetsordning ses över årligen i samband med årsstämman. I arbetsordningen och vd-instruktionen fastslås följande:

- Styrelsen ska hålla minst sex sammanträden per kalenderår, utöver det konstituerande mötet.
- Vid varje ordinarie styrelsesammanträde ska vd lämna en ekonomisk rapport samt rapport avseende affärsläge och de övriga ärenden som följer av lag.
- Årsredovisning och revisorernas rapport ska behandlas vid styrelsemöte som hålls under årets första fyra månader.
- En gång om året ska beslut fattas avseende budget och verksamhetsplan innehållande riskanalys och strategisk inriktning för nästföljande år och kommande år.
- Fastställande av delårsrapporter ska ske fyra gånger per år.
- Vid konstituerande styrelsemöte efter årsstämman ska beslut tas avseende policyer, arbetsordning, samt vd-instruktion och attestordning.
- Rapport om väsentliga händelser och risker samt eventuella extraordinära åtgärder ska ske vid behov.
- Revisorerna ska kallas till styrelsesammanträdet i samband med genomgång av årsredovisningen.

Styrelsen har under året tagit beslut om kredit- och medlemspolicy, finanspolicy, kommunikationspolicy, etikpolicy, personalpolicy, kvalitetspolicy, IT-policy, miljöpolicy, arbetsmiljöpolicy samt jämställdhets- och mångfaldspolicy.

Ordförandens ansvar

Styrelsens ordförande ansvarar för att samordna styrelsens syn med ägarens i frågor av avgörande betydelse för bolaget, att arbetsfördelningen mellan styrelsen och vd upprätthålls samt att genom kontakt med vd följa koncernens utveckling.

Styrelsens ersättning

Arvoden till styrelsens bolagsstämmovalda ledamöter fastställs av årsstämman för perioden 1 maj–30 april.

I enlighet med beslut av årsstämman 2014 utgår ett fast arvode på 250 000 per år till styrelsens ordförande. Till övriga stämموvalda styrelseledamöter utgår ett fast arvode på 130 000 kronor per år utom för anställd i Regeringskansliet som ej erhåller arvode. Styrelsearvode kan utbetalas som lön, alternativt under vissa förutsättningar, faktureras inom ramen för näringsverksamhet bedriven i styrelseledamots enskilda firma med F-skattsedel eller bolag. Styrelse- och utskottsarvode till styrelseledamot utgår, i den mån uppdraget utförs genom styrelseledamots enskilda firma eller bolag, med tillägg för ett belopp motsvarande de sociala avgifter som Bolaget därmed inte har att erlägga. Detta skall regleras i ett särskilt avtal mellan bolaget och styrelseledamoten. Till arbetstagarrepresentant utgår ej arvode. För redovisning per person se tabell på sidan 37.

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Vd ansvarar för den löpande förvaltningen av bolaget. Inom de ramar som styrelsen fastslagit leder vd verksamheten samt håller styrelsens ordförande kontinuerligt informerad om väsentliga affärshändelser.

Vd ska organisera bolagets ledning så att ändamålsenlig styrning och kontroll av verksamheten uppnås. Ansvarsområden och rapporteringsinstruktion regleras närmare i den av styrelsen beslutade vd-instruktionen.

Eva-Britt Gustafsson är vd och koncernchef för Apoteksgruppen i Sverige Holding AB (f.d. Apoteket Omstrukturering AB). Hon är född 1950 och är civilekonom samt har tidigare haft befattningar som vd för Venantius AB, v.d. i Securum Finans AB samt bankdirektör i Nordbanken (Nordea AB). Hon är också styrelseordförande för Akademiska Hus AB samt styrelseledamot i Svenska Spel AB.

ANSTÄLLNINGSVILLKOR FÖR LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

Vid varje årsstämma framlägger styrelsen förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för bolagets och dess dotterbolags ledande befattningshavare för godkännande av årsstämman.

Bolaget tillämpar statens riktlinjer för anställningsvillkor för personer i företagsledande ställning. I enlighet med riktlinjerna tillämpas även den allmänna principen att löner och ersättningar till ledande befattningshavare ska vara konkurrenskraftiga men inte löneledande. Styrelsen beslutar om anställning av samt anställningsvillkor för verkställande direktören.

Några utestående aktie- eller aktiekursrelaterade eller andra incitaments- eller bonusprogram för styrelse, ledande befattningshavare eller övriga anställda finns ej.

EXTERNA REVISORER

Enligt bolagsordningen ska Bolaget ha lägst en och högst två auktoriserade revisorer.

Revisionsbolag

Utsett revisionsbolag är Grant Thornton Sweden AB med auktoriserade revisorn Lena Möllerström Nording som huvudansvarig revisor.

Arvoden till revisorer

Arvoden till revisorer för revision och annan granskning i enlighet med gällande lagar, samt för rådgivning och biträde i samband med genomförd granskning framgår av not 7 i årsredovisningen.

INTERNA KONTROLL

Styrelsen svarar enligt aktiebolagslagen för att bolaget har god intern kontroll och formaliserade rutiner som säkerställer att fastlagda rutiner för finansiell rapportering och intern kontroll efterlevs.

Kontrollmiljö

De regler, värderingar och förhållningssätt som styr företaget finns dokumenterade i ett antal policyer beslutade av styrelsen. Utöver policyer finns lagregler, förordningar, attestordning, organisation, beslutsvägar samt ledningssystem i form av riktlinjer och instruktioner som ger närmare vägledning och styrning av koncernens medarbetare. För beslut avseende medlems- och kreditfrågor finns en Kredit- och medlemskommitté. Medlemmarna i denna kommitté är utsedda av styrelsen. Besluten i denna kommitté styrs av en särskild kredit- och medlemspolicy beslutad av styrelsen. Respektive beslut protokollförs och arkiveras enligt särskild ordning.

I gällande arbetsprocesser finns det inbyggda systemmässiga och manuella kontroller i syfte att förebygga, upptäcka och korrigera risker och felaktigheter. Dessa kontroller bygger på dualitetsprincipen.

Bolaget har delvis outsourcat ekonomifunktionen till Deloitte i Östersund, vilket innebär att kontrollfunktioner utförs på central nivå. Exempel på sådana kontroller är kontoavstämningar, resultatanalyser, värdering av balansposter samt annan finansiell uppföljning. En särskild controllerfunktion har dessutom byggts upp inom ekonomifunktionen i Apoteksgruppen i Sverige AB för att

göra risk- och verksamhetsanalyser samt analyser av utfall mot mål, verksamhetsplaner och prognoser.

För de anslutna medlemsapoteken görs kontinuerliga uppföljningar av resultat och övriga drift- och medlemsrelaterade frågor samt en skriftligt dokumenterad årsgenomgång tillsammans med respektive apoteksägare. I samband med denna årsgenomgång åsätts varje apoteksbolag en riskrating.

Ett integrerat datasystem och intranät ger möjlighet till en utökad uppföljning av enskilda apoteks resultat, försäljning och lagerhantering. Styrande dokument publiceras löpande på Apoteksgruppens intranät. Samtliga anställda, både i Apoteksgruppen i Sverige AB samt på samtliga anslutna apotek och apoteksägare har tillgång till intranätet och direkt berörda medarbetare informeras också separat vid förändringar.

Uppföljning

Bolagets revisorer utför löpande granskning av verksamheten, granskar den finansiella rapporteringen avseende helårsbokslutet samt utför en översiktlig granskning av delårsrapporten för tredje kvartalet. Revisorerna granskar också särskilt efterlevnaden av statens riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare.

Ledningssystem

Apoteksgruppens ledningssystem utgörs av policyer, riktlinjer och rutiner som ska säkerställa att apoteken erbjuder produkter och service av hög kvalitet. Apoteksgruppens ledningssystem utgår från nationella regelverk samt internationellt vedertagen standard, Good Pharmacy Practice (GPP).

Apoteksgruppens introduktion för nya medarbetare omfattar bland annat en presentation av intranätet där bolagets gemensamma ledningssystem inklusive aktuella policyer och riktlinjer finns samlade. Serviceorganisationens medarbetare utbildas även för att förebygga givande eller tagande av muta.

Egenkontroll

Liksom Apoteksgruppens övriga ledningssystem baseras koncernens egenkontrollprogram på nationella regelverk och internationellt vedertagen Good Pharmacy Practice (GPP). Öppenvårdsapotek ska enligt lag ha tillstånd från Läkemedelsverket. Apoteksverksamheten regleras av olika författningar som bland annat omfattar detaljhandel med läkemedel, ledningssystem för kvalitet och anmälningskyldighet, läkemedelsförmånen, patient-säkerhet, avgifter, handelsmarginal, prissättning av utbytbara läkemedel samt livsmedelslagen.

Utifrån Lagen om handel med läkemedel m.m. ska den som har tillstånd att bedriva detaljhandel med läkemedel till konsument utöva särskild kontroll över detaljhandeln och hanteringen i övrigt. Handlaren är skyldig att upprätthålla ett för verksamheten lämpligt egenkontrollprogram.

Som en del av Apoteksgruppens egenkontroll genomför apoteken egeninspektion minst en gång per år. Vid egeninspektionen

kontrolleras att verksamheten efterlever de krav som gäller för apoteksverksamhet, vilket dokumenteras. Apoteksgruppens egenkontrollprogram är ett komplement till den tillsyn som bedrivs av Läke-medelsverket, Inspektionen för vård och omsorg (IVO), TLV och Livsmedelsverket. Läs om Apoteksgruppens kontrollmiljö på sidan 30.

Systemstöd för läkemedel

Elektroniskt expertstöd (EES) syftar till bättre läkemedelsanvändning och ökad patientsäkerhet, och stödjer farmaceuterna i deras arbete. Systemet analyserar aktuella e-recept och stämmer av dem mot vissa kliniska regler, samt jämför dem med kundens övriga e-recept. EES identifierar bland annat olämpliga läkemedelskombinationer, dubbel-föreskrivningar och risker till följd av ålder. EES är en tjänst från eHälsomyndigheten.

Apoteksgruppen har infört Easit, ett datorbaserat system för hantering av avvikelser såsom felexpeditioner. Systemet styr att hanteringen sker i enlighet med de regelverk som krävs avseende dokumentation, spårbarhet, test och validering.

STYRELSENS ARBETE

Styrelsen övervakar och utvärderar kontinuerligt den presenterade finansiella informationen. Arbetet i styrelsen har framför allt fokuserat på bolagets strategiska inriktning, verksamhets- och hållbarhetsmål, styrparametrar samt riskexponering.

På sidan 61 redovisas varje styrelseledamots utbildning, ålder, huvudsakliga yrkeslivserfarenhet, andra väsentliga uppdrag samt när ledamoten valdes in i Bolaget.

Ledamöternas arvodering, utbetalt arvode samt närvaro framgår av tabellen till höger.

Under 2014 har styrelsen haft sju möten där bland annat följande frågor har behandlats:

- Arbetsordning för styrelse och instruktion för vd med instruktion för den ekonomiska rapporteringen, samt antagande av policyer för Apoteksgruppen i Sverige Holding AB med dotterbolag.
- Beslut avseende årsredovisning.
- Fastställande av delårsrapporter.
- Mål, vision och strategisk inriktning.
- Budget och verksamhetsplan.
- Kartläggning och hantering av risker.
- Hållbart företagande.

Arvode för styrelseledamöter

	Års-arvode (kr)	Närvarat vid antal möten	Utbetalt arvode (kr)
Birgitta Ågren Böhlin (ordförande)	250 000	7 (7)	250 000
Gunvor Engström	130 000	7 (7)	130 000 ¹⁾
Lars Erik Fredriksson	0	7 (7)	0
Jan Forsberg	130 000	2 (2)	65 000 ^{1, 2)}
Ann-Christin Nykvist	130 000	2 (2)	65 000 ²⁾
Annema Paus	130 000	5 (5)	65 000 ³⁾
Peder Larsson	130 000	7 (7)	130 000
Satish Sen	130 000	5 (5)	65 000 ³⁾

¹⁾ Från årsstämman 2014 faktureras arvudet via bolag.

²⁾ Styrelseledamot till och med årsstämman 2014.

³⁾ Invaldes vid årsstämman 2014.

KONCERNENS RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT

Belopp i miljoner kronor	Not	2014	2013
Nettoomsättning	5	110,9	112,0
Övriga rörelseintäkter	5	142,8	69,4
Summa intäkter		253,7	181,4
Varuinköp		-25,8	-
Övriga externa kostnader	6, 7	-168,9	-136,0
Personalkostnader	8, 22	-55,4	-44,6
Avskrivningar och nedskrivningar	13, 14	-11,1	-7,9
Summa rörelsekostnader		-261,2	-188,5
Rörelseresultat		-7,5	-7,1
Finansiella intäkter	21	9,5	15,2
Finansiella kostnader	21	-2,3	-0,5
Resultat före skatt		-0,3	7,6
Skatt	9, 10	-3,2	-2,3
Resultat från kvarvarande verksamhet		-	5,3
Resultat från avvecklade verksamheter*		-	1,9
Årets resultat		-3,5	7,2
Övrigt totalresultat		-	-
Årets totalresultat		-3,5	7,2
Årets resultat hänförligt till:			
Moderföretagets aktieägare		-3,5	7,2
Årets totalresultat hänförligt till:			
Moderföretagets aktieägare		-3,5	7,2

*Specifikationen resultat från avvecklade verksamheter	2014	2013
Intäkter	-	176,9
Kostnader	-	-182,3
Realisationsresultat	-	9,6
Finansnetto	-	-0,1
Resultat före skatt	-	4,1
Inkomstskatt på realisationsresultat	-	-1,7
Inkomstskatt	-	-0,5
Resultat från avvecklade verksamheter	-	1,9

KONCERNENS RAPPORT ÖVER FINANSIELL STÄLLNING

Belopp i miljoner kronor	Not	2014	2013
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar	13	10,8	14,0
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier	14	13,5	6,7
Summa		24,3	20,7
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Uppskjuten skattefordran	10	6,0	6,0
Långfristiga fordringar	21	85,4	152,4
Summa finansiella anläggningstillgångar		91,4	158,4
Summa anläggningstillgångar		115,7	179,1
Omsättningstillgångar			
Varulager	15	2,7	–
Kundfordringar	21	35,3	21,5
Övriga fordringar	16, 21	3,3	4,6
Skattefordringar	10	3,1	21,9
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17	7,4	3,1
Kortfristiga placeringar		9,5	–
Likvida medel	21	297,2	224,2
Summa omsättningstillgångar		358,3	275,4
Tillgångar som innehas för försäljning	11	–	40,5
SUMMA TILLGÅNGAR		474,0	495,0
EGET KAPITAL			
Aktiekapital		0,1	0,1
Övrigt tillskjutet kapital		174,9	174,9
Balanserad vinst		224,7	229,7
Årets totalresultat		–3,5	7,2
Summa eget kapital		396,2	411,9
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Övriga avsättningar		–	–
Uppskjuten skatteskuld	10	26,7	27,4
Summa långfristiga skulder		26,7	27,4
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		26,3	5,3
Övriga skulder	21	16,6	22,2
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	18	8,2	12,7
Summa kortfristiga skulder		51,1	40,2
Summa skulder		77,8	67,6
Skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	11	–	15,5
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		474,0	495,0
Ansvarsförbindelser	23	1,1	1,5

KONCERNENS RAPPORT ÖVER KASSAFLÖDEN

Belopp i miljoner kronor	Not	2014	2013
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		-0,3	
Resultat före skatt från kvarvarande verksamhet		-	7,6
Resultat före skatt från avvecklade verksamheter		-	4,1
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>			
Avskrivningar och nedskrivningar		11,1	14,2
Realisationsresultat		2,6	-9,6
Övrigt		-	-0,2
Betald skatt		15,3	0,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	12	28,7	16,2
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Förändringar av varulager		0,3	-5,4
Förändringar av fordringar		-3,3	42,3
Förändringar av skulder		-4,7	-36,9
Kassaflöde från den löpande verksamheten	12	21,0	16,2
Investeringsverksamheten	13, 14, 15		
Investeringar i immateriella tillgångar		-4,0	-
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-7,5	-7,7
Avyttring av verksamhet		9,7	44,5
Lämnade förlagslån		-3,0	-26,8
Amorterade förlagslån		70,0	61,0
Kortfristiga placeringar		-9,5	-
Förvärv av dotterbolag		-	-1,4
Kassaflöde från investeringsverksamheten	12	55,6	69,6
Finansieringsverksamheten			
Minskning av finansiella skulder		0,0	-6,3
Utbetald utdelning	27	-3,5	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	12	-3,5	-6,3
Årets kassaflöde		73,1	79,5
Likvida medel vid årets början		224,1	144,6
Likvida medel vid årets slut		297,2	224,1

Kassaflöde från inbetalningar avseende räntor uppgår till 9,0 (15,4) miljoner kronor.

Kassaflöde från utbetalningar avseende räntor uppgår till 0,4 (0,6) miljoner kronor.

Likvida medel består av banktillgodohavanden.

KONCERNENS RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

Eget kapital är i sin helhet hänförligt till moderbolagets aktieägare

Belopp i miljoner kronor	Not	Aktie- kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Andra reserver	Balanserad vinst inklusive årets totalresultat	Summa eget kapital
Ingående eget kapital per 1 januari 2013		0,1	174,9	0	226,7	401,7
Årets totalresultat					7,2	7,2
Justering hänförlig till ändrade koncernförhållande					3,0	3,0
Utgående balans per 31 december 2013		0,1	174,9	0	236,9	411,9
Effekt av ändrad bedömning av tillgångar till försäljning					-8,6	-8,6
Ingående eget kapital per 1 januari 2014		0,1	174,9	0	228,3	403,3
Justering IB pga skatteeffekt					-0,8	-0,8
Utdelning avseende 2013					-3,5	-3,5
Effekt av koncernmässigt resultat vid avyttring dotterbolag					0,7	0,7
Årets resultat					-3,5	-3,5
Utgående balans per 31 december 2014		0,1	174,9	0	221,2	396,2

Koncernens förvaltade kapital utgörs av eget kapital. Det finns inga andra externa kapitalkrav än vad som följer av aktiebolagslagen.

MODERBOLAGETS RESULTATRÄKNING

Belopp i miljoner kronor	Not	2014	2013
Intäkter ¹⁾	5, 24	2,0	2,0
Övriga externa kostnader	6, 7	-5,6	-3,2
Personalkostnader	8, 22	-4,8	-4,8
Rörelseresultat		-8,4	-6,0
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	21, 24	1,2	1,9
Övriga räntekostnader och liknande resultatposter	21, 24	0,0	-0,2
Resultat efter finansiella poster		-7,2	-4,3
Bokslutsdispositioner			
Resultat från andelar i koncernföretag	24	6,1	3,7
Resultat före skatt		-1,1	-0,6
Skatt på årets resultat	9	0,0	-
Årets resultat		-1,1	-0,6

¹⁾ Intäkterna utgörs av fakturerade tjänster till Apoteksgruppen i Sverige AB.

MODERBOLAGETS BALANSRÄKNING

Belopp i miljoner kronor	Not	2014	2013
TILLGÅNGAR			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	25	439,5	439,5
Uppskjuten skattefordran	10	6,0	6,0
Summa finansiella anläggningstillgångar		445,5	445,5
Omsättningstillgångar			
Fordran koncernbolag		6,3	3,9
Skattefordran	16	0,2	2,5
Övriga fordringar		0,0	0,1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17	–	–
Likvida medel		296,8	217,7
Summa omsättningstillgångar		303,3	224,2
SUMMA TILLGÅNGAR		748,8	669,7
EGET KAPITAL			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital (100 aktier med kvotvärde 1 000 kronor)		0,1	0,1
Summa bundet eget kapital		0,1	0,1
Fritt eget kapital			
Balanserade vinstmedel		311,4	315,5
Årets resultat		–1,1	–0,6
Summa fritt eget kapital		310,3	314,9
Summa eget kapital		310,4	315,0
Obeskattade reserver			
Periodiseringsfond	20	69,3	69,3
Summa obeskattade reserver		69,3	69,3
SKULDER			
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		0,5	0,9
Skulder till koncernföretag		367,6	283,6
Övriga skulder		0,2	0,2
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	18	0,8	0,7
Summa kortfristiga skulder		369,1	285,4
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		748,8	669,7
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga
Ställda säkerheter		Inga	Inga

MODERBOLAGETS KASSAFLÖDESANALYS

Belopp i miljoner kronor	Not	2014	2013
Den löpande verksamheten			
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		-1,1	-0,6
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>			
Koncernbidrag		-6,1	-3,7
Betald skatt		2,3	9,3
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		-4,9	5,0
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Förändringar av fordringar		0,1	0,3
Förändringar av skulder		87,4	75,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten		82,6	80,4
Investeringsverksamheten		-	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-	-
Finansieringsverksamheten			
Utbetald utdelning		-3,5	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-3,5	-
Årets kassaflöde		79,1	80,4
Likvida medel vid årets början		217,7	137,3
Likvida medel vid årets slut		296,8	217,7

FÖRÄNDRINGAR I MODER- BOLAGETS EGET KAPITAL

Belopp i miljoner kronor	Not	Aktiekapital	Balanserad vinst	Årets resultat	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2013		0,1	301,9	13,6	315,6
Föregående års resultat			13,6	-13,6	
Utdelning avseende 2012					
Årets resultat				-0,6	-0,6
Utgående eget kapital per 31 december 2013		0,1	315,5	-0,6	315,0
Ingående balans per 1 januari 2014		0,1	315,5	-0,6	315,0
Föregående års resultat			-0,6	0,6	0
Utdelning avseende 2013			-3,5		-3,5
Årets resultat				-1,1	-1,1
Utgående eget kapital per 31 december 2014		0,1	311,4	-1,1	310,4

Koncernens förvaltade kapital utgörs av eget kapital. Det finns inga andra externa kapitalkrav än vad som följer av aktiebolagslagen.

FLERÅRSÖVERSIKT KONCERNEN

Flerårsöversikt (Mkr)	2014 ³⁾	2013 ²⁾	2012	2011	2010 ¹⁾
<i>Kvarvarande verksamhet</i>					
Omsättning	254	181	174	163	30
Periodens resultat	-4	5	7	-52	-223
<i>Avvecklad verksamhet</i>					
Omsättning	-	177	492	1 020	12 379
Periodens resultat	-	2	30	134	5 029
Periodens totalresultat	-4	7	36	82	4 806
<i>Nyckeltal Koncernen</i>					
Balansomslut	474	495	519	702	884
Eget kapital	396	412	402	525	646
Soliditet, %	83,6	83,2	77,5	74,6	73,0
Räntabilitet eget kapital, %	-0,6	1,8	7,9	14,1	744,0
Föreslagen utdelning	-	4	-	160	203

¹⁾ Under första kvartalet 2010 såldes 8 av de klusterbolag av apotek som hade bildats inför utförsäljningen till privata ägare. Periodens resultat påverkas positivt av realisationsvinster som uppstod vid klusterförsäljningarna. I mars 2010 blev det nionde klusterbolaget, som utgjordes av Apoteksgruppen och innehöll 150 apotek som skulle säljas till egenföretagare, direktägt av OAB. Samtidigt bytte OAB namn till Apoteksgruppen i Sverige Holding AB. I april 2010 blev Apoteket AB återigen direktägt av staten. I mitten av 2010 inleddes försäljningen av de 150 apoteken till egenföretagare parallellt med att en central serviceorganisation bildades.

²⁾ Vid utgången av 2013 var endast ett apotek kvar till försäljning. Samtidigt var 163 apotek anslutna till Apoteksgruppen.

³⁾ Tidigare år har bolaget särredovisat kvarvarande verksamhet och avvecklad verksamhet. Från och med 2014 har bolaget ändrat sin bedömning då nästan samtliga apotek har sålts. För 2014 medför den ändrade bedömningen att intäkter och kostnader samt tillgångar och skulder hänförliga till apoteksdrift som tidigare redovisats som avvecklad verksamhet inte längre särredovisas i resultaträkning respektive balansräkning. Även beräkning av realisationsresultat för apoteksavyttringar är påverkad.

NOTER TILL DE FINANSIELLA RAPPORTERNA

NOT 1 Allmän information

Apoteksgruppen i Sverige Holding AB (moderbolaget) och dess dotterbolag (sammanslaget koncernen) säljer läkemedel och egenvårdsprodukter samt tjänster inom läkemedels- och hälsovårdsområdet, huvudsakligen via ett nätverk av apotek. Moderbolaget, som ägs till 100 procent av svenska staten, är ett registrerat aktiebolag med säte i Stockholm. Moderbolagets uppdrag har varit att leda och övervaka omstruktureringen av Apoteket AB under den av regeringen beslutade omregleringen av apoteksmarknaden.

I samband med årsstämman i april 2010 konstaterades att Apoteksgruppen i Sverige Holding AB (tidigare OAB) genomfört den huvudsakliga delen av sitt uppdrag, det vill säga, beslutat om vilka apotek som skulle avskiljas från Apoteket AB samt sålt och överlämnat dessa i lämpliga kluster. Det fortsatta uppdraget formulerades i ett reviderat ägardirektiv.

Dessa grundläggande uppgifterna har därefter varit att planera och genomföra transaktionsprocessen och bolagiseringsprocessen av de 150 apoteken till småföretagare och att samtidigt skapa serviceorganisationen som stödjer småföretagarnas drift av apoteken, utarbetar en gemensam värdegrund och som fungerar som mottagarorganisation avseende de apotek som bolagiseras. Apoteksgruppen strävar efter att även möjliggöra medlemsanslutning för andra småföretagare som äger apotek, men som inte förvärvat dessa från Apoteksgruppen.

Koncern- och årsredovisning för räkenskapsåret 2014 har den 25 mars 2015 godkänts av styrelsen för publicering och kommer att föreläggas årsstämman den 29 april 2015.

NOT 2 Grunder för redovisning

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) Utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) sådana de antagits av EU. Vidare har Rådet för finansiell rapportering, rekommendation RFR 1 "Kompletterande redovisningsregler för koncerner" tillämpats. Att upprätta rapporter i överensstämmelse med IFRS kräver användning av en del viktiga redovisningsmässiga antaganden och uppskattningar. Vidare krävs att ledningen gör vissa bedömningar vid tillämpningen av företagets redovisningsprinciper. De områden, som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden, där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse för koncernredovisningen, anges i not 3.

ÄNDRADE REDOVISNINGSPRINCIPER FR O M 2014 FÖRANLEDDA AV NYA ELLER ÄNDRADE IFRS

Nedan beskrivs vilka ändrade redovisningsprinciper som koncernen tillämpar från och med 1 januari 2014.

IFRS 10 Koncernredovisningar

IFRS 10 syftar till att fastställa en gemensam konsolideringsmodell där kontroll urskiljs som konsolideringsgrunden för alla typer av företag. IFRS 10 ersätter IAS 27.

Förändringen har inte haft någon påverkan på koncernens innehav och dess klassificering.

IFRS 12 Upplysningar om andelar i andra företag

IFRS 12 kombinerar, förstärker och ersätter upplysningskraven för dotterbolag, samarbetsarrangemang, intresseföretag och icke-konsoliderade strukturerade företag. Standarden har haft påverkan på notuplysningar.

IAS 32 Finansiella instrument – ändring: Kvittning av finansiella tillgångar och finansiella skulder

Ändringarna i IAS 32 syftar till att tillhandahålla ytterligare vägledning för att förtydliga tillämpningen av vissa kvittningsregler. Denna har inte haft någon väsentlig påverkan på koncernens finansiella rapportering för perioden.

IAS 36 Nedskrivningar – ändringar: Upplysningar om återvinningsvärde för icke-finansiella tillgångar

Upplysning om återvinningsvärde ska anges då nedskrivning skett.

Nya IFRS av redovisningsprinciper som ännu inte trätt i kraft och inte börjat tillämpas

Ett antal nya och ändrade IFRS träder i kraft först under kommande räkenskapsåret och bolaget har inte för avsikt att förtidstillämpa dessa standarder. Dessa bedöms inte heller ha någon väsentlig effekt på koncernens eller moderbolagets resultat och finansiella ställning förutom utökade upplysningskrav.

FÖRUTSÄTTNINGAR VID UPPRÄTTANDE AV KONCERNENS FINANSIELLA RAPPORTER

Moderbolaget och dotterbolagens funktionella valuta är svenska kronor, som också är rapporteringsvalutan för såväl moderbolaget som koncernen. Samtliga belopp är, om inget annat anges, i miljoner kronor med en decimal. Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden.

De viktigaste redovisningsprinciperna som tillämpats när denna koncernredovisning upprättats anges nedan. Dessa principer har tillämpats konsekvent för alla presenterade år, om inte annat anges. Flertalet beskrivna principer är relevanta enbart för den avvecklande verksamheten. Moderbolagets redovisningsprinciper framgår av not 4.

Koncernen använder sig av samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder som tillämpades i årsredovisningen för 2013, utom vad gäller ett antal mindre ändringar av befintliga standarder samt nya tolkningar, vilka har trätt i kraft per 1 januari 2014. Dessa bedöms inte ha någon väsentlig effekt på koncernens eller moderbolagets resultat, finansiella ställning eller upplysningar.

TILLGÅNGAR SOM INNEHAS FÖR FÖRSÄLJNING OCH AVECKLADE VERKSAMHETER, IFRS 5

Tidigare år har vid upprättande av koncernredovisningen verksamheter som bedrivits av serviceorganisationen klassificerats som kvarvarande verksamhet och all annan verksamhet inklusive verksamheten i kvarvarande apotek till försäljning, klassificeras som avvecklad. Från och med 1 januari 2014 har bolaget ändrat sin bedömning då nästan samtliga apotek sålts. För 2014 medför den ändrade bedömningen att intäkter och kostnader samt tillgångar och skulder hänförliga till apoteksdrift som tidigare redovisats som avvecklad verksamhet inte längre särredovisas i resultaträkning respektive balansräkning. Beräkning av realisationsresultat för apoteksyttringar är också påverkade.

Forts. not 2

Med tillgångar som innehas för försäljning avses tillgångar vars värde ska återvinnas genom avyttring snarare än genom användning i verksamheten. Tillgångar som klassificeras som innehav till försäljning särredovisas i koncernens balansräkning. Tillgångar som innehas för försäljning ska redovisas till lägsta av redovisat värde och verkligt värde minskat med försäljningskostnader.)

Per 31 december 2014 innehar bolaget ett återköpt apoteksbolag som är till försäljning, detta redovisas som kortfristig placering i moderbolaget (Apoteksgruppen i Sverige AB) och i koncernredovisningen tillgångar/skulder i dotterbolaget som anläggningstillgångar till försäljning.

KONCERNREDOVISNING

Koncernens finansiella rapporter inkluderar både moderbolag och de dotterbolag som direkt eller indirekt kontrolleras av moderbolaget. I koncernredovisningen konsolideras moderbolagets och dotterföretagens verksamheter fram till och med 31 december 2014. Moderbolaget har bestämmande inflytande över dotterföretaget om bolaget är exponerat för, eller har rätt till rörlig avkastning från sitt engagemang i dotterföretaget, och har möjlighet att påverka avkastningen genom att utöva sitt bestämmande inflytande över dotterföretaget. Alla dotterföretag har balansdag den 31 december. Koncernen omfattar utöver moderbolaget de i not 26 angivna dotterbolagen med tillhörande underkoncerner. Bokslutet bygger på redovisningshandlingar upprättade för samtliga koncernbolag per 31 december 2014. Resultatet för ett dotterbolag som förvärvats under året medräknas i koncernens resultat från och med förvärvstidpunkten om det innehas för stadigvarande bruk. Resultatet från ett dotterbolag som säljs under året medräknas fram till avyttringstidpunkten. Ett bolag som köps in för att säljas vidare redovisas som kortfristig placering i moderbolaget och i koncernredovisningen redovisas tillgångar/skulder i dotterbolaget som anläggningstillgångar till försäljning. Alla koncerninterna mellanhavanden avseende tillgångar, skulder, intäkter och kostnader elimineras i sin helhet vid konsolideringstillfället.

Företagsförvärv redovisas enligt förvärvsmetoden. Förvärvsmetoden innebär att verkligt värde på förvärvade tillgångar och skulder bestäms den dag då kontroll erhålls över det förvärvade bolaget. Transaktionskostnader hänförliga till förvärvet ingår inte i anskaffningsvärdet för dotterföretaget. Skillnader mellan anskaffningsvärdet, värdet på minoriteten samt det verkliga värdet på tidigare innehav och det verkliga värdet på förvärvade identifierbara tillgångar, skulder och eventalförpliktelser redovisas som goodwill. Om det uppstår negativ skillnad redovisas skillnaden direkt i resultaträkningen.

IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Aktiverade utvecklingsutgifter

Utgifter för utveckling aktiveras i den mån dessa bedöms komma att ge framtida ekonomiska fördelar. Det redovisade värdet inkluderar direkta utgifter för förvärvade tjänster och material samt indirekta utgifter som kan hänföras till tillgången på ett rimligt och konsekvent sätt. Övriga utgifter för utveckling redovisas i resultaträkningen som kostnad när de uppkommer. I balansräkningen redovisade aktiverade utvecklingsutgifter är upptagna till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. De viktigaste kriterierna för aktivering är att utvecklingsarbetets slutprodukt har en påvisbar framtida intjäning och kassaflöde och att det finns tekniska och finansiella förutsättningar att fullfölja utvecklingsarbetet när det startas. Programvarulicenser har en begränsad nyttjandeperiod och redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekono-

miska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänförs. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Avskrivningsprinciper

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över immateriella tillgångars beräknade nyttjandeperioder. Licenser och balanserade utvecklingsutgifter som redovisas som tillgångar skrivs av under nyttjandeperioden som beräknas till fem år.

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Ägda tillgångar

Övriga materiella anläggningstillgångar tas upp till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter läggs till tillgångens redovisade värde, endast då det är sannolikt att de framtida ekonomiska förmåner som är förknippade med tillgången, kommer att komma koncernen tillgodo och tillgångens anskaffningsvärde kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Löpande reparationer och underhåll redovisas som kostnader i resultaträkningen under den period de uppkommer.

Avskrivningsprinciper

Avskrivningar på tillgångar fördelas på deras anskaffningsvärde ner till det beräknade restvärdet. Avskrivningar görs linjärt enligt plan över den beräknade nyttjandeperioden, enligt följande:

Maskiner	5–10 år
Lokalinredning	10 år
Fordon	5 år
Inventarier och installationer	5 år

NEDSKRIVNINGAR

Om indikation om värdenedgång har identifierats för materiella anläggningstillgångar eller immateriella tillgångar, beräknas ett återvinningsvärde för tillgången. Återvinningsvärdet jämförs därefter med redovisat värde. En nedskrivning görs med det belopp med vilket tillgångens redovisade värde överstiger dess återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högre av en tillgångs verkliga värde minskat med försäljningskostnader och nyttjandevärdet. Vid bedömning av nedskrivningsbehov grupperas tillgångar på de lägsta nivåer, där det finns separata identifierbara kassaflöden (kassagenererande enheter).

LEASINGAVTAL

Operationella leasingavgifter kostnadsförs linjärt över leasingperioden. Koncernens operationella leasingavgifter avser i huvudsak lokalhyra för apotek. Apoteksgruppen innehar hyreskontrakten som vidarefaktureras till anslutna apoteksbolag. Hyresintäkter periodiseras i enlighet med hyresavtal vilket medför att endast den del av intäkten som avser aktuell period redovisas. Intäkterna redovisas för den period de intjänas.

FINANSIELLA INSTRUMENT

Finansiella instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång, finansiell skuld eller ett eget kapitalinstrument i ett annat företag. Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan likvida medel, kundfordringar, aktier och lånefordringar. Bland skulder och eget kapital återfinns leverantörs-skulder, utgivna skulddokument och låneskulder. Likvida medel utgörs av kassa och bank samt kortfristiga placeringar med löptid kortare än 90 dagar.

Redovisning av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader för alla finansiella instrument, förutom avseende de som tillhör kategorin finansiell tillgång, som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Redovisning sker därefter beroende av hur de har klassificerats.

En finansiell tillgång eller skuld tas upp i balansräkningen när bolaget blir part till instrumentets avtalsmässiga villkor. Kundfordringar tas upp i balansräkningen när faktura har skickats. Skuld tas upp när motpart har presterat och avtalsenlig skyldighet föreligger att betala, även om faktura inte har mottagits.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet förfaller eller bolagets kontroll upphör. Detsamma gäller för del av finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av skuld. Verkligt värde på noterade finansiella tillgångar fastställs genom etablerade värderingstekniker.

Vid varje rapporteringstillfälle utvärderar företaget om det finns objektiva indikationer på att en finansiell tillgång är i behov av nedskrivning.

Klassificering av finansiella instrument

Finansiella instrument klassificeras i kategorier. Klassificeringen är beroende av för vilket syfte de finansiella instrumenten förvärvades. Ledningen fastställer klassificeringen av instrumenten vid den första redovisningen och omprövar detta beslut vid varje rapporteringstillfälle. Kategorierna är följande:

1) Finansiella tillgångar och finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper:

- a) Finansiella tillgångar och skulder som innehåses för handel.
- b) Finansiella tillgångar och skulder som redan från början bestäms tillhöra denna kategori.

Apoteksgruppen har inga finansiella instrument i denna kategori.

2) Lånefordringar och kundfordringar

Dessa tillgångar har fastställda eller fastställbara betalningar. Likvida medel, kundfordringar och lånefordringar ingår i denna kategori. Lånefordringar är förlagslån till enskilda apoteksköpare, mer information om dessa lån finns på sidan 31 under avsnittet Apoteksgruppen i Sverige Förvaltning.

3) Finansiella tillgångar som kan säljas

Denna kategori består av finansiella tillgångar som inte klassificeras i någon annan kategori såsom aktier och andelar i både börsnoterade och icke börsnoterade bolag.

4) Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde

Innefattar finansiella skulder som inte innehåses för handel. Leverantörsskulder ingår i denna kategori.

Redovisning av finansiella instrument

Likvida medel

I likvida medel ingår kassa, banktillgodohavanden och övriga kortfristiga placeringar med förfallodag inom tre månader från anskaffnings-tidpunkten.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar med fastställda eller fastställbara betalningar som inte är noterade på en aktiv

marknad. Utmärkande är att de uppstår när koncernen tillhandahåller pengar, varor eller tjänster direkt till en kund, utan avsikt att handla med uppkommen fordran. De ingår i omsättningstillgångar, med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar.

Kundfordringar redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde minskat med eventuell reservering för värdeminskning. En reservering för värdeminskning av kundfordringar görs när det bedöms att koncernen inte kommer att kunna erhålla alla belopp som är förfallna enligt fordringarnas ursprungliga villkor. För privatkunder gäller att reserveringens storlek beräknas utifrån en kreditvärderingsmall med beaktande av en stigande procentsats kopplad till ökat antal förfallna dagar till betalning. För fordringar äldre än 90 dagar reserveras hela beloppet. Det reserverade beloppet redovisas i resultaträkningen.

Finansiella skulder

Finansiella skulder redovisas initialt till erhållet belopp efter avdrag för transaktionskostnader.

VARULAGER

Varulagret redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde.

INTÄKTSREDOVISNING

Koncernens intäkter i kvarvarande verksamhet består i huvudsak av fakturerad serviceavgift till anslutna apotek, vidarefakturerings av lokalhyror samt marknadsintäkter. Serviceavgiften till anslutna apotek förskotts faktureras månadsvis under räkenskapsåret. Vid årets slut beräknas och periodiseras faktisk avgift enligt avtal. Intäkter innefattar det verkliga värdet av sålda varor och tjänster exklusive mervärdesskatt och rabatter samt efter eliminering av koncernintern försäljning.

Försäljning av varor intäktsredovisas när ett koncernföretag säljer en produkt till en kund. Försäljning i detaljhandel betalas vanligen kontant eller med kreditkort. Redovisad intäkt är försäljningens bruttobelopp exklusive moms, inklusive de kreditkortsavgifter som ska betalas för transaktionen.

NÄRSTÅENDE

Upplysningar om transaktioner och utestående mellanhanden med närstående lämnas i enlighet med IAS24. Upplysningar om närstående. Med närstående avses en part som direkt eller indirekt genom en eller flera händer utövar ett bestämmande inflytande över, står under ett bestämmande inflytande från ett företag, eller under samma bestämmande inflytande som företaget. Med närstående avses även den som har en andel i företaget som ger ett betydande inflytande eller har ett gemensamt bestämmande inflytande över företaget, vilket innefattar moderföretaget, dotterföretag och systerföretag.

Till närstående part räknas också företag där parten är ett företags intresseföretag, är ett joint venture i vilket företaget är samägare, är en nyckelperson i ledande ställning i företagets eller dess moderföretag, är nära familjemedlem med någon som definieras närstående, är ett företag som står under bestämmande inflytande av, under ett gemensamt bestämmande inflytande av eller står under ett betydande inflytande under nyckelperson i ledande ställning eller nära familjemedlem.

En transaktion med närstående är en överföring av resurser, tjänster eller förpliktelser mellan närstående, oavsett om ersättning utgår eller inte. Ett gemensamt bestämmande inflytande innebär en rätt att två eller flera parter i avtal reglerar att gemensamt utöva ett bestämmande inflytande över en ekonomisk verksamhet.

Betydande inflytande innebär att ägarföretaget kan delta i de beslut som rör ett företags finansiella och operativa strategier utan att inne-

Forts. not 2

bära bestämmande över dessa strategier. Betydande inflytande kan uppnås via aktieinnehav, stadgar eller avtal.

Nyckelpersoner i ledande ställning är de personer som har befogenhet och ansvar för att, direkt eller indirekt, planera, leda och styra ett företags verksamhet.

Med nära familjemedlemmar avses personens sammanboende och barn, barn till personens sammanboende och personer som är ekonomiskt eller på annat sätt beroende av personen eller dennes sammanboende.

AKTUELL SKATT

Redovisad aktuell skatt innefattar skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år och justeringar avseende tidigare års aktuella skatt. Värdering av samtliga skatteskulder/-fordringar sker till nominella belopp och görs enligt de skatteregler och skattesatser som är beslutade eller som är aviserade och med stor säkerhet kommer att fastställas.

För poster som redovisas i resultaträkningen redovisas även därmed sammanhängande skatteeffekter i resultaträkningen.

UPPSKJUTEN SKATT

Uppskjuten skatt redovisas i sin helhet, enligt balansräkningsmetoden, på alla temporära skillnader, som uppkommer mellan det skattemässiga värdet på tillgångar och skulder och för utnyttjade skatteavdrag och dessas redovisade värden i koncernredovisningen.

Om emellertid den uppskjutna skatten uppstår till följd av en transaktion, som utgör den första redovisningen av en tillgång eller skuld som inte är ett företagsförvärv och som, vid tidpunkten för transaktionen, varken påverkar redovisat eller skattemässigt resultat, redovisas den inte. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av skattesatser (och lagar) som har beslutats eller aviserats per balansdagen och som förväntas gälla när den berörda uppskjutna skattefordran realiserar eller den uppskjutna skatteskulden regleras.

Uppskjutna skattefordringar redovisas i den omfattning det är troligt att framtida skattemässiga överskott kommer att finnas tillgängliga, mot vilka de temporära skillnaderna kan utnyttjas. Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder kvittas när det finns en legal kvittningsrätt samt när uppskjutna skatter avser samma skattemyndighet.

Uppskjuten skatt beräknas på temporära skillnader som uppkommer på andelar i dotterföretag och intresseföretag, förutom där tidpunkten för återföring av den temporära skillnaden kan styras av koncernen och det är sannolikt att den temporära skillnaden inte kommer att återföras inom överskådlig framtid.

KASSAFLÖDEN

Kassaflödesanalys redovisas enligt den indirekta metoden. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- och utbetalningar.

ERSÄTTNINGAR TILL ANSTÄLLDA, PENSIONER

Koncernen har endast avgiftsbestämda pensionsplaner. En avgiftsbestämd pensionsplan är en pensionsplan enligt vilken koncernen betalar fasta avgifter till en separat juridisk enhet. Koncernen har inte några rättsliga eller informella förpliktelser att betala ytterligare avgifter, om den juridiska enheten inte har tillräckliga tillgångar för att betala alla ersättningar till anställda, som hänger samman med de anställdas tjänstgöring under innevarande eller tidigare perioder.

För de avgiftsbestämda delarna av pensionsplanerna betalar koncernen avgifter till försäkringsbolag/försäkringsförening. Koncernen har inga ytterligare betalningsförpliktelser, när avgifterna är betalda. Avgifterna redovisas som personalkostnader när de förfaller till betalning. Ersättningar vid uppsägning utgår när en anställd anställning sagts upp före normal pensionstidpunkt eller då en anställd accepterar frivillig avgång från anställning i utbyte mot sådana ersättningar. Koncernen redovisar avgångsvederlag, när den bevisligen är förpliktad endera att säga upp anställda enligt en detaljerad formell plan utan möjlighet till återkallande, eller att lämna ersättningar vid uppsägning som resultat av ett erbjudande som gjorts för att uppmuntra till frivillig avgång från anställning.

AVSÄTTNINGAR

Avsättningar redovisas när koncernen har en befintlig legal eller informell förpliktelse till följd av tidigare händelser. Det är mer sannolikt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera åtagandet än att så inte sker, och beloppet har beräknats på ett tillförlitligt sätt.

ANSVARSFÖRBINDELSER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE

En eventualförpliktelse är en möjlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser. En eventualförpliktelse kan även utgöras av en befintlig förpliktelse som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas, alternativt att förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet. Ansvarsförbindelser är i förekommande fall värderade till diskonterat värde.

FÖRÄNDRINGAR INOM IFRS

Företagsledningen bedömer att nya och ändrade standarder och tolkningar, med tillämpning från och med 2015 och framåt, inte kommer att få någon väsentlig påverkan på koncernens finansiella rapporter den period de tillämpas för första gången. Däremot kan de ge upphov till ändringar i utformningen av de finansiella instrumenten samt ytterligare notupplysningar, inklusive, i vissa fall, uppdateringar av redovisningsprinciper.

NOT 3 Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål

Uppskattningar och bedömningar utvärderas löpande och baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer, inklusive förväntningar på framtida händelser, som anses rimliga under rådande förhållanden. Koncernen gör uppskattningar och antaganden om framtiden.

De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet.

Vid värdering av tillgångar till försäljning finns till stöd för bedömning av verkligt värde, som jämförelse till redovisat värde, underlag i form av under året genomförda försäljningar av apotek samt åsatta referenspriser för apotek till försäljning.

Tidigare år har vid upprättande av koncernredovisningen verksamheter som bedrivits av serviceorganisationen klassificerats som kvarvarande verksamhet och all annan verksamhet inklusive verksamheten i kvarvarande apotek till försäljning, klassificeras som avvecklad. Från och med 1 januari 2014 har bolaget ändrat sin bedömning då nästan samtliga apotek sålts. För 2014 medför den ändrade bedömningen att intäkter och kostnader samt tillgångar och skulder hänförliga till apoteksdrift som tidigare redovisats som avvecklad verksamhet inte längre särredovisas i resultaträkning respektive balansräkning. Beräkning av realisationsresultat för apoteksyttringar är också påverkade.

NOT 4 Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget följer koncernens redovisningsprinciper med de undantag och tillägg som stipuleras av Rådet för finansiell rapportering, rekommendation RFR 2 "Redovisning för juridiska personer".

NOT 5 Intäkternas fördelning

	Koncern		Moderbolag	
	2014	2013	2014	2013
I nettoomsättningen ingår intäkter från:				
Serviceavgifter	110,9	97,4	–	–
Marknadsföringsbidrag	17,1	14,5	–	–
Summa nettoomsättning	128,0	111,9	–	–
I övriga rörelseintäkter ingår intäkter från:				
Tjänsteförsäljning	0,0	0,0	2,0	2,0
Fakturerade kostnader	29,5	22,2	–	–
Hysesintäkter	47,2	47,0	–	–
Apoteksverksamhet	48,8	–	–	–
Övriga intäkter	0,2	0,2	–	–
Summa övriga rörelseintäkter	125,7	69,4	2,0	2,0
Summa	253,7	181,4	2,0	2,0

NOT 6 Operationella leasingavgifter

Framtida minimileaseavgifter, som hänför sig till icke uppsägningsbara operationella leasingavtal, fördelas enligt följande:

	Koncern		Moderbolag	
	2014	2013	2014	2013
Inom 1 år	47,7	42,4	0,0	0,0
Mellan 1 och 5 år	74,2	112,0	0,0	0,0
Efter mer än 5 år	4,6	9,8	–	–
Summa	126,5	164,2	0,0	0,0

Leasingkostnader avseende operationella leasingavtal inklusive lokalhyra uppgår under året i koncernen till 51,9 (55,4) miljoner kronor och i moderbolaget till 0,0 (0,0) miljoner kronor. Apoteksgruppens leasingavgifter avser i huvudsak lokalhyra för apotek och huvudkontor. De flesta förfaller inom fem år och kommer att omförhandlas.

OPERATIONELLA LEASINGINTÄKTER

Framtida minimileaseavgifter, som hänför sig till icke uppsägningsbara operationella leasingavtal, fördelas enligt följande:

	2014	2013
Inom 1 år	46,8	41,7
Mellan 1 och 5 år	72,4	111,0
Efter mer än 5 år	4,6	9,8
Summa	123,8	162,2

Leasingintäkter avseende operationella leasingavtal avser lokalhyra som vidarefaktureras anslutna apotek. Årets intäkt uppgår till 47,2 (47,0) miljoner kronor.

NOT 7 Arvode till revisorer och revisionsföretag

	Koncern		Moderbolag	
	2014	2013	2014	2013
Revisionsuppdrag				
Grant Thornton	0,6	0,4	0,4	0,2
Deloitte	–	0,1	–	–
Uppdrag utöver revisionsuppdraget				
Grant Thornton	–	0,1	–	0,1
Revisionsrådgivning	–	0,0	–	0,0
Skatterådgivning	–	0,0	–	0,0
Summa	0,6	0,6	0,4	0,3

Revision avser granskning av Apoteksgruppen i Sverige Holding ABs års- och hållbarhetskoncernredovisning och bokföring samt styrelsens och vd:s förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på revisorerna att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av revisionsuppdraget.

NOT 8 Löner, andra ersättningar och kostnader

	Koncern		Moderbolag	
	2014	2013	2014	2013
Löner och ersättningar	37,5	48,5	2,7	2,7
Sociala kostnader	16,3	22,4	1,8	1,2
Avgår avvecklad verksamhet	–	26,9	–	–
(varav pensionskostnader ¹⁾)	(4,9)	(5,3)	(0,8)	(0,8)
Summa	53,8	44,0	4,5	3,9

¹⁾ Av koncernens pensionskostnader, beräknade enligt IAS 19, avser 0,8 (0,8) verkställande direktör.

Incitamentsprogram hos Apoteksgruppenkoncernen

Inom Apoteksgruppenkoncernen finns inga incitamentsprogram under 2014.

Löner och andra ersättningar fördelade mellan ledande befattningshavare och övriga anställda

	Koncern		Moderbolag	
	2014	2013	2014	2013
Styrelse, vd och övriga ledande befattningshavare ¹⁾	10,0	10,9	2,7	2,7
(varav tantiem och dylikt)	–	–	–	–
Övriga anställda	27,5	37,6	–	–
Summa	37,5	48,5	2,7	2,7

¹⁾ I koncernen och moderbolaget utgörs gruppen styrelse, vd och övriga ledande befattningshavare av 8 (8) personer. Uppgifter om dotterbolagens och dotterbolagskoncernens ledande befattningshavare redovisas i respektive dotterbolags årsredovisning.

Forts. not 8

Styrelseledamöter med fast arvode (tkr)	Års-arvode	Närvarat vid antal möten	Totalt antal möten	Utbetalt arvode
Birgitta Ågren Böhlin (ordförande)	250	7	7	250
Gunvor Engström ¹⁾	130	7	7	130 ¹⁾
Jan Forsberg ²⁾	130	2	2	65 ¹⁾
Ann-Christin Nykvist ²⁾	130	2	2	65
Peder Larsson	130	7	7	130
Lars Erik Fredriksson	–	7	7	–
Annema Paus ³⁾	130	5	5	65
Satish Sen ³⁾	130	5	5	65

¹⁾ Från årsstämman 2013 faktureras arvodet via bolag.²⁾ Avgick i samband med årsstämman 25 april 2014.³⁾ Invaldes vid årsstämman 25 april 2014.

Ersättningar och förmåner till ledande befattningshavare 2014 (tkr)	Roll	Tillsatt	Lön	Övriga förmåner	Pensionskostnad
Apoteksgruppen i Sverige Holding AB					
Eva-Britt Gustafsson ¹⁾	Vd	2008-05-15	2 820	–	827
Apoteksgruppen i Sverige AB					
Sylvia Buddenbaum ²⁾	Personalchef	2010-08-01	319	–	61
Tommy Wahlberg	Ekonomichef	2010-05-01	1 091	71	301
Magnus Wallin	Försäljningschef	2010-03-01	1 208	70	368
Birgitta Lange Sjöblom	Kvalitetschef	2010-06-21	1 001	58	295
Ola Ebenhart	IT-chef	2010-05-01	981	55	268
Eva Thorén Hultman	Sortiment- och inköpschef	2010-06-21	1 319	40	411
Philip Sevelius	Kredit- och medlemschef	2011-07-01	944	–	255
Summa			9 683	294	2 786

¹⁾ Vd i Apoteksgruppen i Sverige Holding AB från 2008-05-15. Vd i Apoteksgruppen i Sverige AB från 2010-07.²⁾ Anställning upphört 2014-04-10.

Ersättning och förmåner till verkställande direktören utgörs av kontant utbetald lön samt pensionsåtaganden. Samtliga belopp är angivna exklusive sociala avgifter respektive löneskatt. Verkställande direktören har sex månaders ömsesidig uppsägningstid.

Vid uppsägning från arbetsgivarens sida utgår även 12 månaders avgångsvederlag som är avräkningsbart mot annan lön. Avgångsvederlag gäller ej efter 65 års ålder.

Beslutsordning

Ersättning och förmåner till verkställande direktören har beslutats av styrelsen.

Pensionsvillkor för ledande befattningshavare i koncernen

Verkställande direktörens pension är avgiftsbestämd och premiens storlek är 30 procent av månadslönen. För övriga ledande befattningshavare är pensionen premiebestämd och motsvarar ITP-1 planen. Uppsägningstid för dessa personer är 6 månader.

NOT 9 Inkomstskatt

	Koncern		Moderbolag	
	2014	2013	2014	2013
Aktuell skatt för året	3,8	4,7	–	–
Uppskjuten skatt	–0,6	–0,2	–	–
Summa	3,2	4,5	–	–

Uppskjuten skatt har beräknats med 22 procent skattesats.

	Koncern		Moderbolag	
	2014	2013	2014	2013
Resultat före skatt*	–0,3	11,7	–1,1	–0,6
Skatt enligt gällande skattesats	–	2,6	–	–
Skatteeffekter av:				
Ej avdragsgilla intäkter	1,6	1,5	–	–
Ej avdragsgilla kostnader	–0,8	–	–	–
Skatt pga ändrad taxering	2,6	–	–	–
Övrigt	–0,2	0,4	–	–
Skattekostnad	3,2	4,5	–	–
* Specifikation av resultat före skatt				
Kvarvarande verksamhet	–	7,6	–	–
Avvecklade verksamheter	–	4,1	–	–
Resultat före skatt	–	11,7	–	–

Den gällande skattesatsen för inkomstskatt är 22,0 (22,0) procent.

NOT 10 Uppskjuten skatt

	Koncern		Moderbolag	
	2014	2013	2014	2013
Årets uppskjutna skattekostnad				
Uppskjuten skatt avseende underskottsavdrag	–	–	–	–
Uppskjuten skatt avseende obeskattade reserver	1,0	–	–	–
Uppskjuten skatt i resultaträkningen	1,0	–	–	–
Uppskjutna skattefordringar				
Uppskjuten skatt avseende underskottsavdrag	6,0	5,6	5,6	5,6
Summa uppskjutna skattefordringar	6,0	5,6	5,6	5,6
Uppskjutna skatteskulder				
Uppskjuten skatt – obeskattade reserver	–26,7	–27,4	–	–
Summa uppskjutna skatteskulder	–26,7	–27,4	–	–
Netto skuld/fordran	–21,1	–21,7	5,6	5,6
Vid årets början	–21,7	–21,8	5,6	5,6
Redovisat i resultaträkningen	1,0	–0,1	–	–
Vid årets slut	–20,7	–21,7	5,6	5,6

NOT 11 Tillgångar som innehas för försäljning samt skulder hänförliga därtill

	2014	2013
Materiella anläggningstillgångar	–	15,9
Goodwill	–	3,2
Varulager	–	7,2
Kundfordringar	–	9,9
Skattefordringar	–	1,2
Övriga fordringar	–	1,6
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	–	1,5
Tillgångar som innehas för försäljning	–	40,5
Övriga kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	–	13,5
Skatteskulder	–	–
Övriga kortfristiga skulder	–	0,8
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	–	1,2
Skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	–	15,5
Nettobelopp för tillgångar som innehas för försäljning	–	25,0

De tillgångar som var till försäljning och skulder hänförliga därtill avseende 2013 ingick även i motsvarande poster 2012 då avyttringsprocessen inte var avslutad.

Totalt har 151 apotek varit till försäljning och per 31 december 2014 återstår 1 apotek att sälja. Motsvarande tillgångar och skulder som tidigare redovisats som tillgångar som innehas för försäljning samt skulder därtill redovisas direkt i respektive balanspost i balansräkningen.

NOT 12 Avvecklade verksamheter, påverkan i kassaflödet

	2014			2013		
	Kvarvarande verksamhet	Avvecklad verksamhet	Total	Kvarvarande verksamhet	Avvecklad verksamhet	Total
Resultat före skatt	–	–	–	7,6	4,1	11,7
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	–	–	–	7,9	–3,5	4,4
Betald skatt	–	–	–	–	0,1	0,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	–	–	–	0,7	15,5	16,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten	–	–	–	13,5	2,7	16,2
Kassaflöde från investeringsverksamheten	–	–	–	34,2	35,4	69,6
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	–	–	–	–	6,3	–6,3
Summa	–	–	–	47,7	31,8	79,5

Tidigare år har vid upprättande av koncernredovisningen verksamheter som bedrivits av serviceorganisationen klassificerats som kvarvarande verksamhet och all annan verksamhet inklusive verksamheten i kvarvarande apotek till försäljning, klassificeras som avvecklad. Från och med 1 januari 2014 har bolaget ändrat sin bedömning då nästan samtliga

apotek sålts. För 2014 medför den ändrade bedömningen att intäkter och kostnader samt tillgångar och skulder hänförliga till apoteksdrift som tidigare redovisats som avvecklad verksamhet inte längre särredovisas i resultaträkning respektive balansräkning. Beräkning av realisationsresultat för apoteksyttringar är också påverkade.

NOT 13 Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar kategoriseras i två grupper: utvecklingsarbeten och goodwill. I kategorin Utvecklingsarbeten redovisas balanserade utvecklingsutgifter. Per den 31 december 2014 ingår aktiverade utgifter för IT-system. Årets investeringar i utvecklingsarbeten uppgick till 4,0 (0,0).

I kategorin Goodwill avser förvärvad goodwill i samband med återköpta apotek som är avsedda för försäljning.

Koncern	Utvecklingsarbeten		Goodwill		Totalt	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets början	34,3	34,3	7,4	8,6	41,7	42,9
Investeringar	4,0	–	–	10,8	4,0	10,8
Avyttringar/Utrangeringar	–	–	–7,4	–12,1	–7,4	–
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	38,3	34,3	0,0	7,4	38,3	41,7
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	–20,3	–13,1	–0,2	–1,0	–20,5	–14,1
Årets avskrivningar enligt plan	–7,2	–7,2	0,0	–0,4	–7,2	–7,6
Avyttringar/Utrangeringar	–	–	0,2	1,2	0,2	–
Akkumulerade avskrivningar vid årets slut	–27,5	–20,3	0,0	–0,2	–27,5	–20,5
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	–	–	–4,0	–6,4	–4,0	–6,4
Återförda nedskrivningar	–	–	4,0	2,4	4,0	–
Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	–	–	0,0	–4,0	0,0	–
Planenligt restvärde vid årets slut	10,8	14,0	0,0	3,2	10,8	17,2

NOT 14 Materiella anläggningstillgångar

Koncern	Inventarier		Totalt	
	2014	2013	2014	2013
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets början	22,8	41,9	22,8	41,9
Nyanskaffningar	7,9	7,7	7,9	7,7
Avyttringar/Utrangeringar	-9,1	-26,8	-9,1	-26,8
Omklassificering till tillgångar för försäljning	-	-13,7	-	-13,7
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	21,6	9,1	21,6	9,1
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	-2,8	-22,2	-2,8	-22,2
Avyttringar/Utrangeringar	6,5	20,1	6,5	20,1
Årets avskrivningar enligt plan	-3,4	-0,7	-3,4	-0,7
Omklassificering till tillgångar för försäljning	-8,4	0,4	-8,4	0,4
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	-8,1	-2,4	-8,1	-2,4
Planenligt restvärde vid årets slut	13,5	6,7	13,5	6,7

NOT 15 Varulager

	Koncern	
	2014	2013
Handelsvaror till anskaffningsvärde	2,7	7,2
Avgår tillgångar till försäljning	-	7,2
Summa	2,7	0,0

NOT 16 Övriga fordringar

	Koncern		Moderbolag	
	2014	2013	2014	2013
Momsfordran	0,5	2,8	-	0,1
Övriga fordringar	2,8	3,4	-	-
Avgår tillgångar för försäljning	-	-1,6	-	-
Summa	3,3	4,6	-	0,1

NOT 17 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	Koncern		Moderbolag	
	2014	2013	2014	2013
Aviserade hyror	1,2	0,9	-	-
Periodiserade intäkter	1,2	0,9	-	-
Periodiserade kostnader	5,0	1,3	0,0	0,0
Upplupen leverantörsbonus	-	1,5	-	-
Avgår tillgångar för försäljning	-	-1,5	-	-
Summa	7,4	3,1	0,0	0,0

NOT 18 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncern		Moderbolag	
	2014	2013	2014	2013
Semesterersättningsreserv	2,7	3,6	0,3	0,3
Förutbetalda intäkter	-	0,5	-	-
Periodiserade leverantörsfakturor	4,1	9,4	0,3	-
Övriga poster	1,4	0,4	0,2	0,4
Avgår skulder till försäljning	-	-1,2	-	-
Summa	8,2	12,7	0,8	0,7

NOT 19 Övriga avsättningar

	Koncern	
	2014	2013
Vid årets början	-	8,1
Avsättning reglerats genom utbetalningar	-	-8,1
Återförda outnyttjade belopp	-	0,0
Vid årets slut	-	0,0

NOT 20 Obeskattade reserver

	Moderbolag	
	2014	2013
Periodiseringsfond tax 2011	41,8	41,8
Periodiseringsfond tax 2012	20,2	20,2
Periodiseringsfond tax 2013	7,3	7,3
Periodiseringsfond tax 2014	-	-
Summa	69,3	69,3

NOT 21 Finansiella instrument och Finansiell riskhantering

Koncernens finansiella riskhantering styrs av en kredit- och medlemspolicy med tillhörande kreditinstruktion samt finanspolicy, vilken omfattar riktlinjer för medlemsorganisationens uppbyggnad samt förvaltning, likviditetsförvaltning och finansiell riskhantering. Koncernens riskhanteringspolicy eftersträvar att minimera potentiella ogynnsamma effekter på koncernens finansiella resultat. Dotterbolagen och moderbolagets operativa enheter ansvarar för identifiering, rapportering och uppföljning av finansiella risker som uppstår i verksamheten

POLICY OCH PRINCIPER FÖR HANTERING AV FINANSIELLA RISKER**Mål och tillämpade principer för finansiell riskhantering**

Målen för finansiell riskhantering är att upprätthålla en god betalningsberedskap och en effektiv kapitalanvändning samt att trygga kapitalförsörjning. De principer för finansiell riskstyrning som tillämpas är:

- Finansiella risker som uppstår i koncernens verksamhet ska ligga inom fastställda begränsningar avseende kreditrisk, marknadsrisk och refinansieringsrisk. För all riskhantering gäller att spekulativ handel inte är tillåten.

Forts. not 21

- All kreditgivning ska ha sin grund i affärsmässiga överväganden som beaktar såväl finansiell risk som medlemskapsrelaterad risk. Kredit ska medges först efter prövning av kredittagaren.
- Koncernens finansförvaltning och kreditgivning ska kännetecknas av sådan organisation inklusive intern kontroll och rapportering att de administrativa riskerna minimeras.

Likviditetsrisk

Koncernens svängningar i likviditeten vid månadsskiftena är numera minimerad efter att merparten av apoteken är sålda till apoteksägareef-tersom varuinköp och därmed leverantörsskulder har gått ned.

Valutarisk

Inköp och försäljning sker i allt väsentligt i svenska kronor varför valuta-exponeringen är begränsad.

Kreditrisk

Koncernen har utlåning till köpare av apotek uppgående till 84,3 (152,5) miljoner kronor. Fastställd policy för kreditriskhantering finns framtagen.

Försäljning inom konsumentmarknaden sker kontant eller via vanligt förekommande kreditkort.

Av koncernens utestående kundfordringar står landstingen för en väsentlig del. Risken bedöms som mycket låg. Fordringarna betalas normalt inom angiven kredittid.

Förfallotidpunkter för kundfordringar

	2014	2013	2012	2011	2010
Förfallna men inte nedskrivna					
< 30 dagar	0,5	0,2	1,7	2,4	0,7
30–90 dagar	0,9	0,2	0,2	0,2	0,6
> 90 dagar	–	0,2	0,8	0,2	0,1
Förfallna och nedskrivna					
91–180 dagar	–	–	0,9	0,6	0,0
> 180 dagar	0,0	0,3	0,6	0,0	0,0
Summa	1,4	0,9	4,2	3,4	1,4

Fordringarna kan anses vara osäkra när betalning är förfallen över 90 dagar eller när det finns tillgänglig information som föranleder avskrivning av fordran.

Avsättning för osäkra fordringar har ändrats enligt följande:

	2014	2013	2012	2011	2010
Vid årets ingång	–0,3	–0,4	–0,5	0,0	3,0
Reservering för befarade förluster	0,3	0,1	0,1	–0,5	–3,0
Vid årets utgång	0,0	–0,3	–0,4	–0,5	0,0
Konstaterade förluster	0,0	0,7	1,6	0,1	0,0
Återvunnen kundförlust	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0

Avsättning för osäkra fordringar uppgick till 0,0 (0,3) miljoner kronor.

Årets kostnad för osäkra fordringar uppgick till 0,0 (–0,1) miljoner kronor. Andelen osäkra fordringar beräknas utifrån en i koncernen etablerad och väl beprövad modell. Redovisat värde utgör således en god approximation av verkligt värde.

FINANSIELLA INSTRUMENT

Finansiella tillgångar tillhör kategorin låne- och kundfordringar och finansiella skulder tillhör kategorin finansiella skulder värderade till anskaffningsvärde.

I nedanstående tabell framgår i vilka balansposter samt med vilka belopp dessa finansiella tillgångar och skulder ingår.

Långfristiga fordringar belöper med rörlig ränta, övriga finansiella tillgångar och skulder har korta löptider varvid verkligt värde approximativt bedöms överensstämma med redovisade värden.

Koncern	2014		2013	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella tillgångar				
Långfristiga fordringar ¹⁾	84,3	84,3	151,2	151,2
Kundfordringar ²⁾	35,2	35,2	31,5	31,5
Övriga fordringar	1,2	1,2	1,2	1,2
Likvida medel	297,2	297,2	224,2	224,2
Summa	417,9	417,9	408,1	408,1
Finansiella skulder				
Leverantörsskulder ³⁾	26,3	26,3	5,3	5,3
Övriga skulder	16,6	16,3	22,2	22,2
Summa	42,9	42,9	27,5	27,5

¹⁾ Utlåning till köpare av apotek. Lånen är fördelade på 38 (66) enskilda apotekslån. Inga lån har förfallit per 31 december 2014. Lånen är amorteringsfria de första 5 åren. Utlåningen kan maximalt uppgå till 40 procent av referenspriset. Lånen har en marknadsmässig räntesättning och har 90 dagar Stibor som bas. Koncernen äger B-aktierna. Inget nedskrivningsbehov bedöms föreligga per 31 december 2014.

²⁾ I redovisat värde för kundfordringar beaktas den andel av fordringarna som anses osäkra.

³⁾ Leverantörsskuldernas verkliga värde utgörs av redovisat värde.

Finansiella tillgångar som kan säljas

Saknas för perioden.

Ränteintäkter och räntekostnader på finansiella instrument

Nedanstående tabell visar ränteintäkter och räntekostnader avseende samtliga finansiella tillgångar och finansiella skulder:

	Koncern		Moderbolag	
	2014	2013	2014	2013
Ränteintäkter på finansiella tillgångar	9,5	15,1	1,2	1,6
Räntekostnader på finansiella skulder	-0,5	-0,5	0,0	0,0
Summa	9,0	14,7	1,2	1,6

NOT 22 Medelantal anställda m.m.

Koncern	2014		2013	
	Medelantal anställda	varav män, %	Medelantal anställda	varav män, %
Moderbolag				
Sverige	1	0	1	0
Dotterföretag				
Sverige	58	30	98	17
Koncernen totalt	59	30	99	17

Styrelseledamöter och ledande befattningshavare

	2014		2013	
	antal	varav män, %	antal	varav män, %
Koncern				
Styrelseledamöter	6	50	6	50
Vd och andra ledande befattningshavare	8	50	8	50
Moderbolag				
Styrelseledamöter	6	50	6	50
Vd och andra ledande befattningshavare	1	0	1	0

NOT 23 Ansvarsförbindelser

Borgensförbindelse till leverantör avser två tidsbegränsade garantier till och med 2015-04-30.

NOT 24 Transaktioner med närstående**KONCERNFÖRETAG**

Moderbolaget har under året inte köpt tjänster från koncernföretag. Moderbolagets intäkter är i sin helhet hänförligt till koncernföretag. Vid inköp och försäljning mellan koncernföretag tillämpas samma principer för prissättning som vid transaktioner med externa parter.

SVENSKA STATEN

Apoteksgruppen i Sverige Holding AB är helägt av svenska staten. Inköp och försäljning av produkter och tjänster till och från statliga myndigheter och bolag sker på affärsmässiga grunder.

ÖVRIGA RÄNTEINTÄKTER OCH RÄNTEKOSTNADER

I moderbolagets ränteintäkter och räntekostnader ingår inga räntor avseende koncernföretag.

ERSÄTTNING TILL LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

Ersättning till ledande befattningshavare presenteras i not 8.

NOT 25 Resultat från andelar i koncernföretag

	Moderbolag	
	2014	2013
Erhållet koncernbidrag	6,1	3,7
Summa	6,1	3,7

NOT 26 Andelar i koncernföretag

	Moderbolag	
	2014	2013
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets början	439,5	439,5
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	439,5	439,5

Specifikation av moderbolagets innehav av aktier och andelar i koncernföretag, företag/org nr/säte

	Antal andelar	Andel i procent	Bokfört värde	
			2014	2013
Apoteksgruppen i Sverige AB 556773-4156, Stockholm	5 000 000	100	159,4	159,4
Apoteksgruppen i Sverige Förvaltning AB 556773-4727, Stockholm	1 000	100	280,1	280,1
Summa			439,5	439,5

NOT 27 Utdelning per aktie

På årsstämman den 29 april 2015 föreslår styrelsen att ingen utdelning för räkenskapsåret 2014 lämnas, och att balanserade vinstmedel om 310 349 296,57 kronor balanseras i ny räkning.

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel och fria fonder

Balanserad vinst	311 399 672 kr
Årets resultat	-1 050 375 kr
Summa	310 349 297 kr

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras så att

Till aktieägaren utdelas	0 kr
I ny räkning överförs	310 349 297 kr
Totalt	310 349 297 kr

Den av årsstämman beslutade utdelningen kommer att utbetalas i enlighet med ägarens instruktioner. Undertecknade försäkrar att koncern- och årsredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandards IFRS, sådana de antagits av EU, respektive god redovisningssed och ger en rättvisande bild av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som de företag som ingår i koncernen står inför. Resultat- och balansräkningarna ska föreläggas årsstämman för fastställande den 29 april 2015.

Stockholm den 25 mars 2015

Birgitta Ågren Böhlin
Ordförande

Gunvor Engström
Ledamot

Satish Sen
Ledamot

Annema Paus
Ledamot

Lars Erik Fredriksson
Ledamot

Peder Larsson
Ledamot

Eva-Britt Gustafsson
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 25 mars 2015

Grant Thornton Sweden AB

Lena Möllerström Nording
Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till årsstämman i Apoteksgruppen i Sverige Holding AB,
org. nr 556481–5966.

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Apoteksgruppen i Sverige Holding AB för år 2014 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 34–37. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 27–58.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisningen som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om

effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2014 och av dessas finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per 31 december 2014 och av dess finansiella resultat och kassaflöden enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU och årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 34–37.

Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och rapport över totalresultat och finansiell ställning för koncernen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Apoteksgruppen i Sverige Holding AB för år 2014.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Därutöver har vi läst bolagsstyrningsrapporten och baserat på denna läsning och vår kunskap om bolaget och koncernen anser vi att vi har tillräckliga grund för våra uttalanden. Detta innebär att vår lagstadgade genomgång av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats, och dess lagstadgade information är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Stockholm den 25 mars 2015

Grant Thornton Sweden AB

Lena Möllerström Nording
Auktoriserad revisor

STYRELSE

Apoteksgruppen i Sverige Holding AB

BIRGITTA ÅGREN BÖHLIN, STYRELSENS ORDFÖRANDE

Styrelseledamot och styrelsens ordförande sedan 2008. Född 1948.

Tidigare befattningar: Vd Samhall AB, Generaldirektör FMV, chef Huddinge universitetssjukhus, CFO Sveriges Television, Riksrevisionsverket och Finansdepartementet.

Utbildning: Civilekonom.

Andra väsentliga uppdrag: Styrelseordförande i Lernia AB, ALMI Företagspartner AB och Statens Servicecenter.

LARS ERIK FREDRIKSSON

Styrelseledamot sedan 2012. Född 1964.

Bolagsförvaltare Näringsdepartementet Tidigare befattningar: Bolagsförvaltare Finansdepartementet, Head of Research CV Search AB, Skattehandläggare Skatteverket.

Utbildning: Fil kand företagsekonomi och matematik.

Andra väsentliga uppdrag: Styrelseordförande i Scior Geomanagement AB, styrelseledamot SOS Alarm i Sverige AB.

GUNVOR ENGSTRÖM

Styrelseledamot sedan 2008. Född 1950.

Tidigare befattningar: Landshövding i Blekinge län, vd Bank2, vd Företagarna, departementsråd Näringsdepartementet, egen företagare.

Utbildning: Civilekonom.

Andra väsentliga uppdrag: Styrelseledamot i Länsförsäkringar Fondförvaltning AB, Semcon AB och Tredje AP-fonden.

ANNEMA PAUS

Styrelseledamot sedan 2014. Född 1955.

Egen konsultverksamhet.

Tidigare befattningar: Vd för Apoteket Farmaci AB. Olika ledande befattningar inom Apoteket AB och medlem av koncernledningen i 12 år. Sverigechef för Cyanamid Nordiska AB – Lederle respektive Wyeth Lederle Nordiska AB.

Utbildning: Apotekare.

Andra väsentliga uppdrag: Styrelseledamot och vice ordförande i AB Solom, Sollentuna kommun.

PEDER LARSSON

Styrelseledamot sedan 2010. Född 1957.

Vd Hemtex AB.

Tidigare befattningar: Vd Ica Sverige, och vd Cervera AB.

Utbildning: Gymnasium, detaljhandelsutbildningar.

Andra väsentliga uppdrag: Styrelseledamot i Synologen AB, JULA AB och Cervera AB.

SATISH SEN

Styrelseledamot sedan 2014. Född 1957.

Egen konsultverksamhet.

Tidigare befattningar: Vd för Alm & Co & Hjärtstjör respektive Senior Work Sverige AB.

Vd och marknadschef på Swebus Express.

Marknads- resp Affärsutvecklingschef på Unilever & Kronfågel.

Utbildning: Civilekonom.

Andra väsentliga uppdrag: Styrelseordförande i Newbody. Styrelseledamot i Metator AB. Lärare vid StyrelseAkademien.

LEDNING

EVA THORÉN HULTMAN
CHEF SORTIMENT

EVA-BRITT GUSTAFSSON
VD

TOMMY WAHLBERG
CHEF EKONOMI- OCH
AFFÄRSUTVECKLING

BIRGITTA LANGE SJÖBLOM
KVALITETSCHEF

LENA KARLSSON
PERSONALCHEF

MAGNUS WALLIN
FÖRSÄLJNINGS- OCH
ETABLERINGSCHef

OLA EBENHART
IT-CHEF

MARIA MÅRFÄLT
KOMMUNIKATIONS- OCH
MARKNADSCHEF

GRI-INDEX

Denna årliga hållbarhetsredovisning redogör för verksamheten i Apoteksgruppen i Sverige Holding AB, det vill säga den centrala serviceorganisationen, under 2014. De enstaka apotek som per den 31 december 2014 återstod under Apoteksgruppens huvudägarskap ingår inte i redovisningen, då de är under överlämning eller försäljning. Den senaste hållbarhetsredovisningen publicerades den 25 mars 2014.

Denna hållbarhetsredovisning baseras på fjärde versionen av Global Reporting Initiatives riktlinjer för hållbarhetsredovisning (GRI G4), alternativ 'Core'. Hållbarhetsredovisningen har översiktligt granskats av Grant Thornton.

Hållbarhetsredovisningen har som syfte att öppet och balanserat rapportera Apoteksgruppens möjligheter, utmaningar och insatser inom hållbart företagande, utifrån intressenternas krav och bolagets prioriteringar. Liksom förra året har hållbarhetsupplysningarna i ökad grad integrerats i Apoteksgruppens årsredovisning. GRI-indexet nedan innehåller redovisade standardupplysningar och indikatorer. Hållbarhetsredovisningen utgör även Apoteksgruppens årliga kommunikation till FNs Global Compact.

STANDARDUPPLYSNINGAR		
Standardupplysningar	Sida	Granskning
Strategi och analys		
G4-1 Kommentar från vd	4–5	✓
Organisationsprofil		
G4-3 Organisationens namn	34	✓
G4-4 Huvudsakliga varumärken, produkter och tjänster	12–17	✓
G4-5 Huvudkontorets lokalisering	Baksidan	✓
G4-6 Länder där organisationen är verksam	2	✓
G4-7 Ägarstruktur och bolagsform	29	✓
G4-8 Marknader	2, 6–8	✓
G4-9 Bolagets storlek	2, 24, 38–39	✓
G4-10 Personalstyrka	24	✓
G4-11 Procent av personalstyrkan som omfattas av kollektivavtal	24	✓
G4-12 Leverantörskedja	13–15	✓
G4-13 Betydande förändringar under redovisningsperioden	28	✓
G4-14 Försiktighetsprincipens tillämpning	13–15, 31	✓
G4-15 Externa stadgor, principer och initiativ	12, 15	✓
G4-16 Medlemskap i organisationer	8, 15–16	✓
Identifierade materiella aspekter och avgränsningar		
G4-17 Enheter som ingår	63	✓
G4-18 Process för att definiera redovisningens innehåll	63	✓
G4-19 Identifierade väsentliga aspekter	13	✓
G4-20 Avgränsning inom organisationen	63	✓
G4-21 Avgränsningar utanför organisationen	63	✓
G4-22 Förklaring till korrigeringar från tidigare rapporter	63	✓
G4-23 Väsentliga förändringar i omfattning, avgränsning eller mätmetoder jämfört med tidigare års redovisningar	63	✓
Intressentrelationer		
G4-24 Intressentgrupper	17	✓
G4-25 Identifiering och urval av intressenter	17	✓
G4-26 Metoder för samarbete med intressenter	17	✓
G4-27 Viktiga frågor som framkommit i dialog med intressenter	17, 20	✓

STANDARDUPPLYSNINGAR		
Standardupplysningar	Sida	Granskning
Rapportprofil		
G4-28 Redovisningsperiod	63	✓
G4-29 Senaste redovisningen	63	✓
G4-30 Redovisningscykel	63	✓
G4-31 Kontaktperson för rapporten	Baksida	✓
G4-32 GRI-index	63	✓
G4-33 Policy och praxis för extern granskning	67	✓
Styrning		
G4-34 Styrning	13, 29–30, 34	✓
Etik och integritet		
G4-56 Uppförandekod	12, 16	✓

SÄRSKILDA UPPLYSNINGAR			
Materiella aspekter	Styrning (DMA) och indikatorer	Sida	Granskning
Ekonomi DMA			
Ekonomiska resultat	G4-EC1 Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde	31	✓
Miljö DMA			
Energi	G4-EN6 Energibesparingar genom sparande och effektivitetsförbättringar	31	✓
Utsläpp	G4-EN15 Totala mängden direkta utsläpp av växthusgaser, i vikt	31	✓
	G4-EN19 Initiativ för att minska utsläpp av växthusgaser, samt uppnådd minskning	31	✓
Utsläpp till vatten, spill och avfall	G4-EN23 Total avfallsvikt, per typ och hanteringsmetod	31	✓
Produkter och tjänster	G4-EN27 Åtgärder för att minska miljöpåverkan från produkter och tjänster, samt resultat härav	31	✓
Transport	G4-EN30 Väsentlig miljöpåverkan genom transport av produkter och andra varor och material som används i verksamheten	31	✓
Miljöbedömning av leverantörer	G4-EN32 Andel av nya leverantörer som granskats avseende miljökriterier	13–16	✓
	G4-EN33 Signifikanta faktiska och potentiella negativa miljöeffekter i leverantörskedjan, samt eventuella åtgärder	13–16	✓
Klagomålsmekanism för miljöärenden	G4-EN34 Antal klagomål avseende miljö som rapporterats, hanterats och lösts genom formella klagomålsmekanismer. Inga sanktioner e d under 2014.	64	✓

SÄRSKILDA UPPLYSNINGAR			
Materiella aspekter	Styrning (DMA) och indikatorer	Sida	Granskning
Social påverkan			
Anställnings- förhållanden och arbetsvillkor			
Anställning	G4-LA1 Totalt antal nyanställda och personalomsättning; per åldersgrupp, kön och region. Totalt antal nyanställda inom servicebolaget uppgick till 6 personer varav 2 män. Fördelat på ålderskategorierna 20–29 år (2), 30–39 år (3) och 40–49 år (1). Totalt antal som slutat uppgick till 6 personer varav 2 män. Fördelat på ålderskategorierna 30–39 år (4), 40–49 år (1) och 50–59 år (1). Servicebolaget har ingen regionindelning.	24, 65	✓
Relationer mellan medarbetare och ledning	G4-LA4 Minsta varseltid angående förändringar i verksamheten, med upplysning om huruvida detta är specificerat i kollektivavtal. Uppsägningstiderna vid verksamhetsförändring är reglerade i kollektivavtal.	24, 65	✓
Arbetsmiljö, hälsa och säkerhet	G4-LA5 Andel av medarbetarstyrkan (i procent) som representeras i formella och gemensamma lednings- och medarbetar-, arbetsmiljö- och säkerhetskommittéer. Fyra medarbetare (6 %) är representerade i skyddskommitté.	25, 65	✓
	G4-LA6 Omfattningen av skador, arbetsrelaterade sjukdomar, förlorade arbetsdagar, frånvaro samt totala antalet arbetsrelaterade dödsolyckor per region. Inga arbetsskador har inträffat under 2014.	65	✓
Träning och utbildning	G4-LA9 Tränings- och utbildningstid per anställd.	24	✓
	G4-LA11 Andel anställda som får regelbunden utvärdering och uppföljning av sin prestation och karriärutveckling.	24	✓
Mångfald och jämställdhet	G4-LA12 Sammansättning av styrelse och ledning nedbruten på kön, åldersgrupp, minoritetsgrupptillhörighet och andra mångfaldsindikatorer.	25	✓
Likvärdig lön för kvinnor och män	G4-LA13 Löneskillnad mellan män och kvinnor per anställningskategori. Genomförd lönekartläggning 2014 visar inga skillnader i lön p g a kön.	65	✓
Bedömning av arbetsvillkor hos leverantörer	G4-LA14 Andel av nya leverantörer som granskats avseende arbetsvillkorkriterier.	14, 16	✓
	G4-LA15 Signifikant faktisk och potentiell negativ påverkan på arbetsvillkor i leverantörskedjan, samt eventuella åtgärder.	14, 16	✓
Klagomålsmekanism för ärenden rörande arbetsvillkor	G4-LA16 Antal klagomål avseende arbetsvillkor som rapporterats, hanterats och lösts genom formella klagomålsmekanismer.	14, 16	✓
Mänskliga rättigheter			
Icke-diskriminering	G4-HR3 Antal fall av diskriminering, samt vidtagna åtgärder. Inget fall av diskriminering under 2014.	65	✓

SÄRSKILDA UPPLYSNINGAR			
Materiella aspekter	Styrning (DMA) och indikatorer	Sida	Granskning
Samhälle			
Korruption	G4-S03 Procentandel och totala antalet affärsenheter som analyserats avseende risk för korruption. Ej tillämplig.		✓
	G4-S04 Andel av de anställda som genomgått utbildning i organisationens policyer och rutiner avseende motverkan mot korruption.	12	✓
	G4-S05 Åtgärder som vidtagits på grund av korruptionsincidenter. Inga korruptionsincidenter under 2014.	66	✓
Konkurrenshämmande aktiviteter	G4-S07 Totalt antal juridiska åtgärder som vidtagits mot organisationen för konkurrenshämmande aktiviteter, överträdelse av konkurrenslagstiftning och monopolbeteende, samt utfallet. Inga juridiska åtgärder under 2014.	66	✓
	G4-S08 Belopp för betydande böter och totalt antal icke-monetära sanktioner mot organisationen för brott mot gällande lagar och bestämmelser. Inga sanktioner under 2014.	66	✓
Produktansvar			
Kundernas hälsa och säkerhet	G4-PR1 Livscyklifaser där produkters och tjänsters påverkan på hälsa och säkerhet utvärderas i förbättringssyfte, och andelen av väsentliga produkt- och tjänstekategorier som utvärderats.	13–16	✓
	G4-PR2 Totalt antal avvikelser från regler och frivilliga koder gällande produkters och tjänsters hälso- och säkerhetspåverkan. Inga avvikelser under 2014.	66	✓
Märkning av produkter och tjänster	G4-PR5 Resultat från kundundersökningar.	17	✓
Kundintegritet	G4-PR8 Totalt antal underbyggda klagomål gällande överträdelser mot kundintegriteten och förlust av kunddata Inga sådana klagomål under 2014.	66	✓
	G4-PR9 Belopp avseende betydande böter för brott mot gällande lagar och regler gällande tillhandahållandet och användningen av produkter och tjänster. Inga sanktioner under 2014.	66	✓

BESTYRKANDERAPPORT

Revisorsrapport över översiktlig granskning av
Apoteksgruppen i Sverige Holding ABs hållbarhetsredovisning.

Till läsarna av Apoteksgruppen i Sverige Holding ABs hållbarhetsredovisning

Inledning

Vi har fått i uppdrag av styrelsen i Apoteksgruppen i Sverige Holding AB att översiktligt granska Apoteksgruppen i Sverige Holding ABs hållbarhetsredovisning för år 2014. Företaget har definierat hållbarhetsredovisningens omfattning i GRI-indexet på sidorna 63–66.

Styrelsens och företagsledningens ansvar för hållbarhetsredovisningen

Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för det löpande arbetet inom miljö, arbetsmiljö, kvalitet, socialt ansvar och hållbar utveckling samt för att upprätta och presentera hållbarhetsredovisningen i enlighet med tillämpliga kriterier vilka framgår på sidorna 63–66, och utgörs av de delar av Sustainability Reporting Guidelines G4 (utgivna av The Global Reporting Initiative (GRI)) som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt av företagets egna framtagna redovisnings- och beräkningsprinciper. Den hållbarhetsrelaterade informationen är integrerad i Apoteksgruppen i Sverige ABs årsredovisning.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med RevR 6 Bestyrkande av hållbarhetsredovisning utgiven av FAR. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för upprättande av hållbarhetsredovisningen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt IAASB:s standarder för revision och kvalitetskontroll och god revisionssed i övrigt har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig

granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

De kriterier som vår granskning baseras på är de delar av Sustainability Reporting Guidelines, G4, utgiven av The Global Reporting Initiative (GRI), som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt de redovisnings- och beräkningsprinciper som Apoteksgruppen i Sverige Holding AB särskilt tagit fram och angivit. Dessa framgår av sidorna 63–66. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen.

Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för vårt uttalande nedan.

Uttalande

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan angivna kriterierna.

Stockholm den 25 mars 2015
Grant Thornton Sweden AB

Lena Möllerström Nording
Auktoriserad revisor

Annika Nygren
Auktoriserad revisor

